

ÖVERSIKTSPLAN

Miljökonsekvensbeskrivning ■ Samråd ■ 2021

NÄSSJÖ KOMMUN

ÖVERSIKTSPLAN 2021 är indelad i tre delar, planförslaget, planeringsunderlaget och miljökonsekvensbeskrivningen. Denna del, miljökonsekvensbeskrivningen identifierar, beskriver och bedömer den betydande miljöpåverkan som översiktsplanen medför. Miljöpåverkan bedöms i miljökonsekvensbeskrivningen huvudsakligen efter ekonomiska, ekologiska och sociala konsekvenser.

Samhällsplaneringskontoret har lett arbetet med framtagandet av en ny översiktsplan och därmed också av denna miljökonsekvensbeskrivning. Flera av kommunens förvaltningar samt Nässjö affärsverk har deltagit i arbetet. Samhällsbyggnadsnämndens presidium har utgjort arbetets styrgrupp.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	4
INLEDNING	6
NOLLALTERNATIV	12
NOLLALTERNATIV LIS-OMRÅDEN	27
KONSEKVENSBESKRIVNING	42
<i>LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN</i>	43
<i>KLIMATFÖRÄNDRINGAR</i>	46
<i>JORDBRUKSMARK</i>	48
<i>INFRASTRUKTUR</i>	49
MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTEN	51
MILJÖKVALITETSNORMER FÖR LUFT	57
KONSEKVENSBESKRIVNING AV ÖVERSIKTSPLANENS FÖRSLAG	60
STÄLLNINGSTAGANDEN SOM KAN ANTAS MEDFÖRA BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	64
UPPFÖLJING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN	66
ICKE-TEKNISK SAMMANFATTNING	68
BEDÖMNINGSMATRIS STÄLLNINGSTAGANDEN	70

SAMMANFATTNING

Översiktsplanen är ett dokument som sätter tonen för hur Nässjö kommun ska utvecklas i framtiden. Planens främsta uppgift är att redovisa kommunens långsiktiga viljeinriktning för mark- och vattenanvändningen i kommunen. Översiktsplanen ska även vara ett vägledande planeringsunderlag i frågor som rör kommunens utveckling.

En översiktsplan antas så gott som utan undantag medföra en betydande miljöpåverkan. Därför ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas i samband med framtagandet av planförslaget.

Miljökonsekvensbeskrivningen behandlar i huvudsak planförslagets konsekvenser för miljön men även de ekonomiska och sociala konsekvenserna som översiktsplanen för med sig.

Översiktsplanen syftar i många fall till att minska de negativa konsekvenser som kan uppstå i samband med utveckling. Flera av översiktsplanens riktlinjer och strategier är också en sammanvägd bedömning av vad som är socialt, ekonomisk och miljömässigt rimligt. Eftersom översiktsplanen inte är juridiskt bindande behöver kommunen göra avvägningar inför varje enskild åtgärd, här fungerar denna MKB tillsammans med översiktsplanen som ett bra underlag för beslut.

I miljökonsekvensbeskrivningens inledande del återges en beskrivning dess syfte samt dess avgränsning i såväl tid som rum. Även de regionala planer, strategier och program som påverkar översiktsplanen beskrivs i detta kapitel.

Miljökonsekvensbeskrivningen tar sin utgångspunkt i att beskriva översiktsplanens miljöpåverkan ur tre olika aspekter; Social hållbarhet, ekonomisk hållbarhet samt ekologisk hållbarhet.

I samband med avgränsningssamrådet med länsstyrelsen (2020-03-20) pekades ett antal frågor ut som miljökonsekvensbeskrivningen skulle lägga extra fokus i samband med kartläggandet av översiktsplanens miljöpåverkan:

- Tätortsutveckling
- Jordbruksmark
- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)
- Infrastruktur
- Klimatanpassning

INLEDNING

EN NY ÖVERSIKTSPLAN

Samhällsplaneringsnämnden i Nässjö kommun tog den 14 november 2018 beslut om att påbörja arbetet med en ny kommunövergripande översiktsplan för Nässjö kommun. Den nu gällande översiktsplanen antogs av kommunfullmäktige 28 februari 2013. Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan ska kunna användas för efterföljande planering, lovgivning och tillståndsprövning. Vid varje mandatperiod ska kommunfullmäktige ta ställning till översiktsplanens aktualitet, detta görs genom en så kallad planeringsstrategi. I denna tar fullmäktige ställning till huruvida översiktsplanen är aktuell i förhållande till de krav som ställs på vad som ska framgå av en översiktsplan.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

En översiktsplan bedöms nästan undantagslöst alltid medföra en betydande miljöpåverkan. Därför ska en miljöbedömning göras och en miljökonsekvensbeskrivning(MKB) upprättas där den betydanden miljöpåverkan identifieras, beskrivs och bedöms.

Enligt miljöbalken 6 kap. 12 § ska en MKB innehålla:

1. En sammanfattning av planens eller programmets innehåll, dess huvudsakliga syfte och förhållande till andra relevanta planer och program,
2. En beskrivning av miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen,

programmet eller ändringen inte genomförs,

3. En beskrivning av miljöförhållandena i de områden som kan antas komma att påverkas betydligt,
4. En beskrivning av relevanta befintliga miljöproblem som har samband med ett sådant naturområde som avses i 7 kap. eller ett annat område av särskild betydelse för miljön,
5. En beskrivning av hur relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn beaktas i planen eller programmet,
6. En beskrivning av den betydande miljöpåverkan som kan antas uppkomma med avseende på biologisk mångfald, befolkning, människors hälsa, djurliv, växtliv, mark, vatten, luft, klimatfaktorer, materiella tillgångar, landskap, bebyggelse, forn- och kulturlämningar och annat kulturarv samt det inbördes förhållandet mellan dessa miljöaspekter,
7. En beskrivning av de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka betydande negativ miljöpåverkan,
8. En sammanfattande redogörelse för hur bedömningen gjorts, vilka skäl som ligger bakom gjorda val av olika alternativ och eventuella problem i samband med att uppgifterna sammanställdes,
9. En redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför, och
10. En icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1-9.

ÖVERSIKTSPLANENS SYFTE OCH INNEHÅLL

Översiktsplanen syftar till att formulera de långsiktiga strategierna som finns för planeringen och användandet av mark och vatten i kommunen. På grund av denna långsiktighet och den geografiska omfattningen kan det vara svårt att förutse i vilken omfattning översiktsplanens olika delar kommer att realiseras och inom vilket tidsperspektiv. Många utav de utpekanden som gjorts i den nya översiktsplanen är grundade på utpekande gjorda i tidigare planer vilket är en förutsättning för en långsiktig kontinuitet i den kommunala planeringen. Stora delar av översikts-

planen innehåller generella riktlinjer och rekommendationer för vilket förhållningssätt som ska gälla vid exempelvis exploatering i, eller i anslutning till känsliga natur- och kulturmiljöer.

Förslaget till översiktsplan beskrivs i förhållande till ett nollalternativ som är en fortsatt utveckling enligt nu gällande översiktsplan. I många fall liknar de riktlinjer som satts upp i den nya översiktsplanen riktlinjerna i den gamla översiktsplanen. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen är dock en helt ny fråga i översiktsplanen, andra nya frågor är miljökvalitetsnormerna för vatten.

HÅLLBAR UTVECKLING

Hållbar utveckling utgörs av ekologiska, ekonomisk och sociala faktorer. Konsekvensbeskrivningen fokuserar därför på att beskriva konsekvenserna utifrån dessa tre områden. De ekologiska konsekvenserna beskrivs under rubriken miljökonsekvensbeskrivning och denna del ska uppfylla de juridiska krav som ställs på att översiktsplaner ska miljökonsekvensbeskrivas. Nuläget i kommunen beskrivs mer ingående i det planeringsunderlag som tagits fram inför översiktsplanarbetet.

AVGRÄNSNING

I samråd med länsstyrelsen har en avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningens innehåll gjorts.

Miljökonsekvensbeskrivningen kommer att behandla följande fokusområden tätortsutveckling, landsbyggsutveckling i strandnära läge, infrastruktur och klimatanpassning. Konsekvenserna av implementeringen av den nya översiktsplanen kommer att ställas mot ett nollalternativ som utgörs av den befintliga översiktsplanen från 2012. Geografiskt kommer fokus att ligga på de områden där det sker förändringar i förhållande till den tidigare översiktsplanen, vilket i stort innebär samtliga tätorter förutom Nässjö och Forserum, och endast i de fall då ett utpekande eller konsekvens berör kommunen som geografisk helhet kommer de två sistnämnda att inkluderas i konsekvensanalysen. Detta eftersom att både Nässjö och Forserum har fortsatt gällanden fördjupade översiktsplaner som till stor del inte kommer att påverkas av de utpekanden som görs i den nya översiktsplanen.

GEOGRAFISK AVGRÄNSNING

Den geografiska avgränsningen utgörs av hela Nässjö kommun och dess kommungränser. I vissa fall blir den geografiska avgränsningen mindre eller större beroende på vilken miljöaspekt som tas upp. Frågor som rör miljökvalitetsnormer kan ha en större avgränsning då exempelvis påverkansområdet för vatten är större än kommunens omfattning. Andra frågor kan ha ett mindre påverkansområde då de exempelvis bekräftar ett specifikt område i kommunen med förutsättningar specifika för platsen. I enlighet med planförslaget behandlas inte Nässjö och Forserum, då det för dessa orter sedan tidigare finns fördjupade översiktsplaner.

Dessa fokusområden ska tillsammans uppfylla följande fyra mål:

- Ökad hållbar livsmedelsproduktion
- Ökad kompetens inom livsmedelsbranschernas alla led
- Högre sysselsättningsgrad inom livsmedelsbranscherna
- Högre förädlingsgrad av länet egna råvaror

NÄSSJÖ KOMMUNS TRAFIKSTRATEGI

Nässjö kommuns trafikstrategi är kommunomfattande och gäller mellan åren 2020-2023. Trafikstrategin har en övergripande målbild som syftar till att Nässjö ska ha ett långsiktigt och hållbart trafiksystem. Utöver den övergripande målbilden finns det även ett antal mål för trafikplaneringen i kommunen. Följande mål finns:

- Andelen resor med gång-, cykel- och kollektivtrafik inom, till och från Nässjö stad ska öka medan andelen resor med bil ska minska.
- Trafikmiljöer där barn och unga rör sig i stor utsträckning ska vara trafiksäkra.
- Det ska vara enkelt och säkert att gå och cykla till angelägna målpunkter i Nässjö stad och de större kransorterna.
- Vägbunden kollektivtrafik ska vara robust, tidtabellen ska kunna hållas.
- Halterna av bensen, kvävedioxid och partiklar (PM10) ska inte överskrida riktvärdena i miljömålet "Frisk luft"

NÄSSJÖ KOMMUNS VA-PPLAN

Nässjö kommun har i vatten- och avloppsplanen tagit fram ställningstaganden för utbyggnad och drift av VA-nätet. En rad punkter är kopplade till översiktsplanarbetet, vattenskyddsområden ska uppdateras, reservvattentäkt ska utredas för Nässjö stad och tätorter, aktivt bevaka utvecklingen och planera för ett förändrat klimat och ökade myndighetskrav och arbeta för ett resurseffektivt vattenutnyttjande. Vidare ska kommunen arbeta med dagvattenfrågor genom att planera för ökade flöden med anledning av förändrat klimat, inte tillåta nya direktutsläpp till naturliga sjöar och vattendrag, i alla delar av samhällsbyggandet, ta upp och utreda lämplig dagvattenhantering, att tidigt i planprocessen ta upp dagvattenfårgen och se dagvattnet som en resurs i stadsbyggandet.

I VA-planen pekas även utbyggnadsområden ut där kommunalt vatten och avlopp bedöms krävas som en del i det kommunala ansvaret.

PLANER OCH PROGRAM SOM PÅVERKAR ÖP 2021

Regional klimat och energistrategi

Region Jönköping har tagit fram en klimat och energistrategi för länet. Det långsiktiga visionen med strategin är att Jönköpings län år 2050 ska vara ett plusenergilän. Detta innebär att länets behov av energi har minskat och att det finns ett överskott av energi från förnybara energikällor. Vidare formulerar den regionala klimat och energistrategin ett mål för att Jönköpings län ska vara det klimatsmarta länet vid år 2020. Strategin innehåller sju fokusområden och tre övergripande mål.

Strategins sju fokusområden:

- Transporter och resor
- Samhällsplanering
- Bebyggelse
- Konsumtion och livsstil
- Förnybar energi
- Gröna näringar och natur
- Näringsliv och affärsutveckling

Strategins tre övergripande mål:

- Senast 2045 är de totala utsläppen av växthusgaser från Jönköpings län lägre än 1 ton per invånare och år.
- Senast 2045 producerar Jönköpings län mer energi än vi använder. Energin vi producerar är förnybar och mängden är minst 10 000 GWh/år.
- Klimatförändringarna möts aktivt i Jönköpings län genom att skapa ett samhälle som minskar sårbarheter och tillvaratar möjligheter, för ett varmare, torrare och blötare län.

Regional livsmedelsförsörjningsstrategi

I den regionala livsmedelsförsörjningsstrategin lyfter regionen fram att Jönköpings län är och ska vara ett län där det är nära till bra mat. Detta innebär att det ska vara lätt att sälja, välja och producera mat som är bra för miljön, klimatet och hälsan. Vidare ska detta skapa tillväxt och ge sysselsättning i länet. Strategin är indelad i fem fokusområden produktion, innovation, göra affärer, attityder och självförsörjningsgrad. Fokusområdet produktion innebär en ökad lönsamhet och konkurrenskraft inom livsmedelsföretag och den regionala livsmedelskedjan. Innovation utgör sökandet efter innovativa lösningar inom hela livsmedelskedjan. Fokusområdet göra affärer fokuserar på att produktion, förädling och försäljning ska ske baserat på efterfrågan. Att förstå attityder, trender och köpmönster pekas ut som en viktig del för att kunna uppfylla övriga fokusområden. Ett långsiktigt fokusområde är att öka länets självförsörjningsgrad och där det är lämpligt producerar mer än vad länet konsumerar.

Regional transportplan

Region Jönköping har tagit fram en regional transportplan som kommer att få en påverkan på utvecklingen i Nässjö kommun. I den lyfts bland annat ”diagonalen” ett område som i 2012 års översiktsplan pekades ut som viktigt för att långsiktigt stärka det nordost-sydvästliga stråket. I den regionala transportplanen har bedömningen gjorts att diagonalen ej längre är aktuell som ett storregionalt transportstråk eftersom det finns andra stråk som bättre uppfyller denna funktion. Den regionala transportplanen tar även upp vikten av att arbeta med stråk när det kommer till cykeltrafiken och pekar ut sträckan Barnarp-Tenhult-Forsserum-Nässjö som ett framtida pendlingsstråk för cykel. Kollektivtrafiken har, enligt den regionala transportplanen, en central roll i länets tillväxt och välfärd i och med att god tillgång till kollektivtrafik öppnar upp möjligheter för arbetspendling.

Agenda 2030 & Sveriges nationella miljömål

Det finns flera miljömål såväl på nationell som på regional nivå som den fysiska planeringen behöver förhålla sig efter och som därav har betydelse för kommunens utveckling. Bland dessa finns de 17 globala målen i Agenda 2030, av dessa mål bedöms följande ligga i fokus för Nässjö kommuns översiktsplan.

- Mål 6: Rent vatten och sanitet.
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen.
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna.
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald.
- Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen.

Utöver Agenda 2030 behöver översiktsplanen även förhålla sig efter Sveriges nationella miljömål, vilka är antagna av riksdagen och formulerats med utgångspunkt i vad landet behöver göra för att uppnå de globala målen formulerade i agenda 2030. Följande miljömål bedöms beröra kommunens översiktsplan.

- Generationsmålet.
- Begränsad klimatpåverkan.
- Frisk luft.
- Bara naturlig försurning.
- Giftfri miljö.
- Skyddande ozonskikt.
- Säker strålmiljö.
- Ingen övergödning.
- Levande sjöar och vattendrag.
- Grundvatten av god kvalitet.
- Myllrande våtmarker.
- Levande skogar.
- Ett rikt odlingslandskap.
- God bebyggd miljö.
- Ett rikt växt- och djurliv.

Respektive mål finns även beskrivet i översiktsplanens planeringsunderlag.

Såväl Agenda 2030 som de nationella miljömålen är en viktig utgångspunkt i arbetet med en hållbar utveckling av kommunen. Eftersom översiktsplanens tidshorisont sträcker sig långt in i framtiden är frågor som berör hållbar utveckling extra viktiga att ta i beaktning vid de strategiska avvägningar och ställningstaganden som görs i översiktsplanen. Emellertid är hållbarhet och hållbar utveckling komplexa begrepp som kan vara svåra att konkretisera på en övergripande nivå. För att uppnå en långsiktigt hållbar utveckling krävs en bred kunskap och överblick när beslut tas i enskilda frågor, vilka alla inte rymms inom ramen för en översiktsplan.

För att uppnå en långsiktigt hållbar utveckling behöver kommunen aktivt och ihärdigt arbeta med att inkludera samtliga hållbarhetsaspekter (ekologisk, ekonomisk och social) i den fysiska planeringen. För att i praktiken uppnå en hållbar utveckling är en nyckelfaktor att se ett samband mellan de olika hållbarhetaspekterna. Att prioritera social och ekologisk hållbarhet är det som faktisk åstadkommer förändringar i den fysiska miljön men utan den ekonomiska hållbarheten som medel och verktyg för genomförande av olika åtgärder så är det svårt att uppnå något överhuvudtaget och allra minst något som varar över tid. Det är även viktigt att det arbete som görs med hållbar utveckling i enlighet med översiktsplanen följs upp och utvärderas.

NOLLALTERNATIV

I detta avsnitt presenteras nollalternativets konsekvenser i förhållande till utvecklingen i kommunens tätorter.

TÄTORTSUTVECKLING

Principerna för tätortsutveckling i översiktsplanen 2021 har fokuserat på att dels utnyttja redan planlagd mark och dels på att förtäta där det är möjligt. Utifrån ett försörjnings- och hållbarhetsperspektiv är det viktigt att bevara jordbruksmark. Detta har medfört att en del av de områden som pekades ut i översiktsplanen från 2012 inte är utpekade i den nya översiktsplanen trots att dessa är planlagda för bostäder sedan tidigare. Detta avvägande har gjorts för att ytterligare skydda kommunens jordbruksmark.

Nässjö kommun hade vid årsskiftet 2019/2020 en befolkning på cirka 31 500 invånare och kurvan pekar uppåt. Enligt den senaste befolkningsprognosen väntas kommunens invånarantal att öka med cirka 100 nya invånare per år fram till prognosens slut 2028. Detta ställer krav på kommunens samtliga verksamheter att kunna tillgodose den befolkningsökningen, det handlar om att skolan ska kunna ta emot elever, att bostäder och tomter bebyggs i en takt som möter efterfrågan, att stärka den befintliga servicen med möjlighet att möta en åldrande befolkning och att skapa en god levnadsstandard för invånarna i vår kommun.

Nässjö kommun ligger i en strategiskt placerad region mellan de tre storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö med förlängning mot Europa. Detta skapar goda möjligheter att bli världens rum för människor och möten.

NOLLALTERNATIVETS KONSEKVENSER FÖR TÄTORTERNA

Ett genomförande i enlighet med nollalternativet förväntas medföra såväl positiva som negativa konsekvenser för kommunens tätorter samt för kommunen som helhet. I detta stycke redovisas nollalternativets konsekvenser ur ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv.

Sociala konsekvenser

Ett genomförande av översiktsplanen enligt nollalternativet antas i första hand medföra negativa konsekvenser för kommunens tätorter. I och med att färre områden pekas ut för exploatering av bostäder kommer det leda till färre nya invånare i orterna, vilket bedöms påverka integrationen i samhället på ett negativt sätt.

Planförslaget föreslår i sina ställningstaganden en rad åtgärder för att öka den upplevda tryggheten. Detta är ur ett socialt perspektiv mycket viktigt då de bidrar till en att fler rör sig i tätorten och att det därmed finns förutsättningar för fler möten, vilket i sin tur bidrar till en förstärkt integration. Ett genomförande av nollalternativet skulle därför medföra att de åtgärder som föreslås i planförslaget inte efterföljs och trygghetsaspekten därmed inte tas i beaktning på samma sätt vid etablering av nya bostads- eller verksamhetsområden i kommunens tätorter.

Ekonomiska konsekvenser

Ett genomförande av översiktsplanen i enlighet med nollalternativet får stora ekonomiska konsekvenser, främst i form av färre ytor att exploatera för bostäder och verksamheter. Vilket i sin tur genererar ett minskat antal inflyttade, såväl som till kommunen i helhet som till kommunens olika tätorter. I flera mindre tätorter finns en kommersiell service som är beroende av ett visst kundunderlag för att kunna fortsätta att driva sin verksamhet. Ett minskat antal invånare skulle således påverka kommunens

Planförslaget nämner i sina ställningstaganden avseende transport och kommunikationer att kommunen ska verka för förbättring av ett flertal vägar som förbinder kommunens tätorter samt nyanläggande av väg Grimstorp och Bodafors, delen mellan Strömsberg och Grimstorp (väg 834). Ett genomförande enligt nollalternativet innebär att kommunen fortsatt skulle verka för förbättring och av vissa av de vägar som nämns i planförslaget, dock inte alla. Därav bedöms nollalternativet påverka möjligheten till resor och pendling mellan kommunens tätorter på ett negativt sätt vilket i sin tur påverkar viljan att flytta till någon av kommunens tätorter.

Ekologiska konsekvenser

Ett genomförande av översiktsplanen i enlighet med nollalternativet medför både positiva och negativa konsekvenser för miljön och ekologin. Nollalternativet innebär att färre områden som sedan tidigare är oexploaterade pekas ut för bostäder eller verksamheter, vilket i sin tur innebär en mindre påverkan på landskapsbild samt på verkan av eventuella kulturmiljöer. Nollalternativet riskerar även att medföra negativa konsekvenser avseende klimatanpassning, vilket gör såväl samhällen som natur mer såbara för ett förändrat klimat. För jordbruksmarken i kommunen skulle ett genomförande av nollalternativet vara negativt, främst eftersom flera av de ställningstaganden som görs avseende jordbruksmarkens bevarande i planförslaget då inte skulle finnas till.

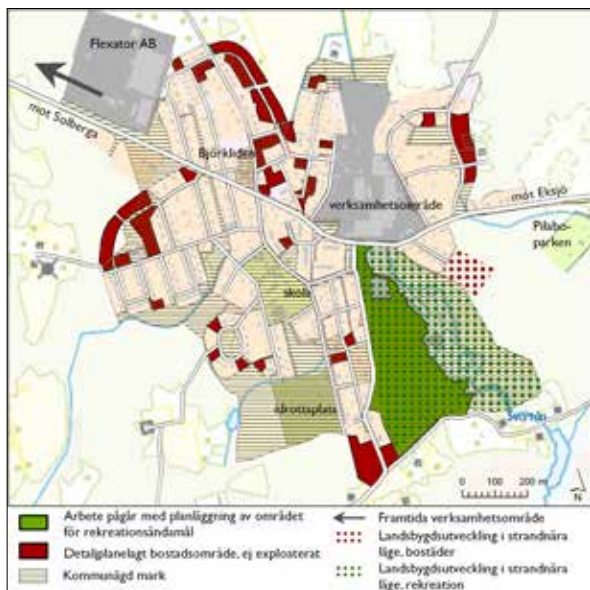
Samlad bedömning av nollalternativets konsekvenser

Sammantaget är bedömningen att ett genomförande i enlighet med nollalternativet skulle innebära försämrade möjligheter för kommunens tätorter såväl som för hela Nässjö kommun att växa och utvecklas på ett långsiktigt och hållbart sätt. Då flera av de ställningstagande som återfinns i översiktsplanens planförslag syftar till att kommunen på olika sätt ska verka för en hållbar utveckling och tillväxt blir nollalternativets konsekvenser stora avseende sättet som kommunen utvecklas på. De avvägningar som ligger bakom utpekandet av olika utbyggnadsområden bygger på underlag som aktualiserats i samband med framtagandet av översiktsplanen. Utpekanden i enlighet med nollalternativet bygger på underlag som är äldre och som därav inte tagit hänsyn till aktuella beräkningar och ställningstaganden.

Ett genomförande i enlighet med nollalternativet skulle även innebära ett försvagande av medborgarnas inflytande över planeringen och tätorternas utveckling, detta eftersom den medborgardialog som genomfördes i samband med framtagandet av planförslaget då inte kommer involveras i planeringen.

ÖVERSIKTSPLAN 2020 - MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Nollalternativ Anneberg

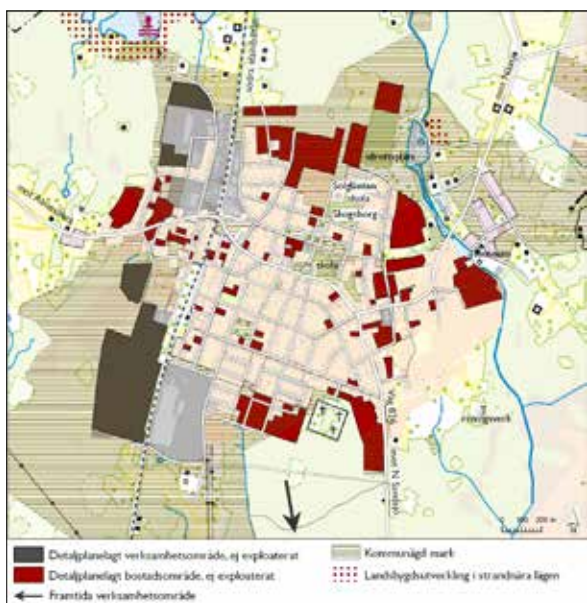
Ett utpekande enligt nuvarande översiktsplan skulle medföra en ökad expansion av orten på bekostnad av jordbruksmarken. Ett större område har i denna plan pekats ut som verksamhetsområde längs med Svartån en utbyggnad som skulle kunna få en negativ påverkan på ån och det kringliggande bostadsområdena.

Översiktsplan 2021 Anneberg

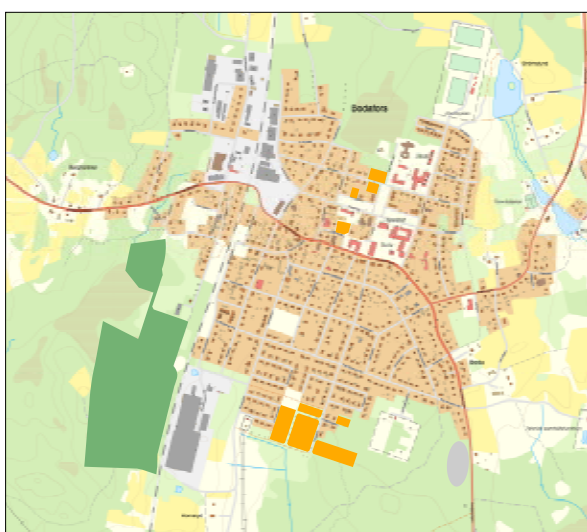
I översiktsplanen för 2021 har expansionen av Anneberg fokuserats mot förtätning istället för utbyggnad på jordbruksmark. Utveckling av verksamhetsområden sker i ortens utkanter för att skapa en bättre miljö för de boende.

Nollalternativ Bodafors

Översiktsplan 2012 pekar ut ett stort antal områden för bostadsändamål som i dagsläget är obebyggda. Nollalternativet pekar ut ett antal områden i anslutning till Södra stambanan vilket kan få konsekvenser ur buller- och risksynpunkt. Dessutom pekas stora områden ut där markförhållandena gör det svårt att bebygga vissa områden, framförallt i den norra delen av tätorten. Område för industriändamål pekas i Översiktsplan 2012 ut på den västra sidan av stambanan.

Översiktsplan 2021 Bodafors

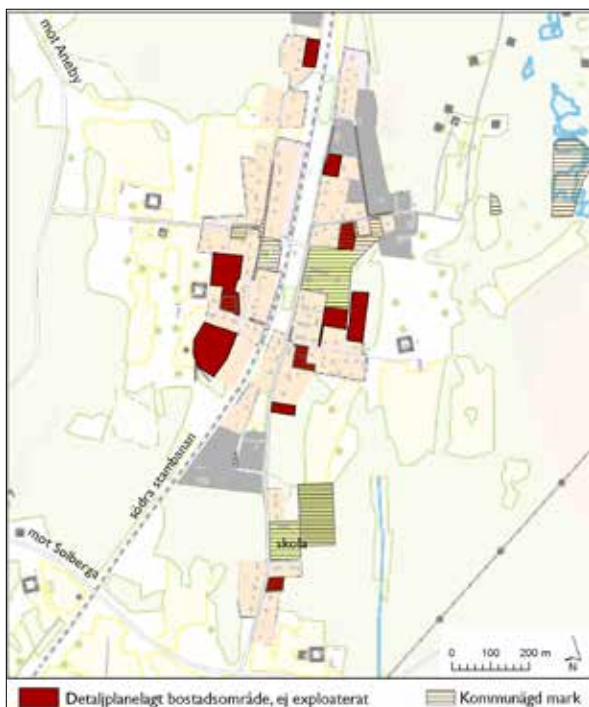

I förslag till ny översiktsplan pekas vissa av de områden ut som även pekas ut i Översiktsplan 2012. Fokus har varit att hitta mer attraktiva områden för bostadsändamål samt att kunna möta efterfrågan som finns på orten. Det innebär att ny översiktsplan pekar ut områden för både förtätning samt traditionell villabebyggelse i de södra delarna av Bodafors. Vid Storesjön finns även ett LIS-område som kan komplettera orten med enstaka enbostadshus.

Ny översiktsplan avser att förändra den tidigare föreslagna markanvändningen för industriändamål på den västra sidan av tätorten. I dagsläget är området mycket uppskattat för motions- och fritidsändamål och föreslås därför en ändrad markanvändning.

ÖVERSIKTSPLAN 2020 - MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Nollalternativ: Flisby

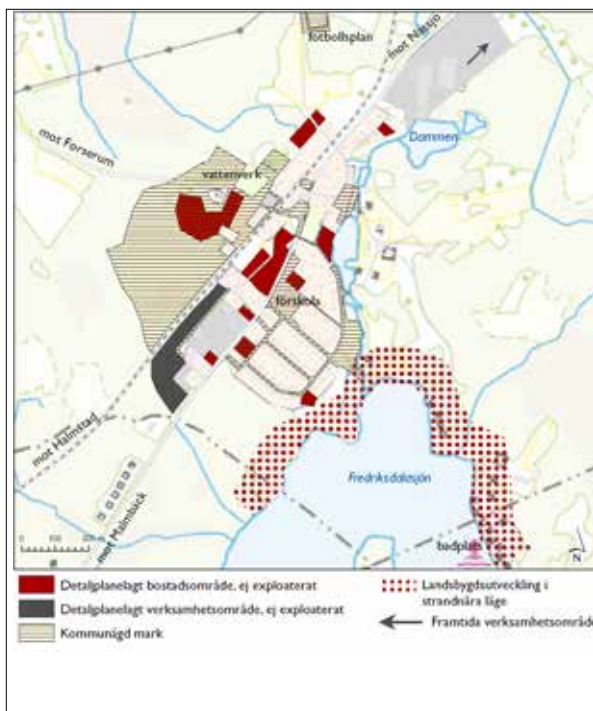
Konsekvenserna av en utbyggnad enligt nollalternativet skulle medföra att den jordbruksmark som finns kring orten blir exploaterad något som påverkar jordbruket och den biologiska mångfalden negativt.

Översiktsplan 2021: Flisby

Ett genomförande enligt den nya översiktsplanen skulle medföra att en utbyggnad av Flisby kan ske utan att jordbruksmark tas i anspråk. Utpekanden i översiktsplan 2021 har en tydlig förtätningstanke vilket medför att bebyggelse fokuseras till de områden där det går att utnyttja befintlig infrastruktur.

Nollalternativ: Fredriksdal

Ett fortsatt utpekande innebär utveckling enligt Översiktsplan 2012. Där pekas detaljplanerade obebyggda fastigheter ut för ortens utveckling. Nollalternativet innebär utpekande på jordbruksmark samt områden som inte är lämpliga för bostadsbebyggelse då de antingen är sankta eller ligger inom befintliga industriområden.

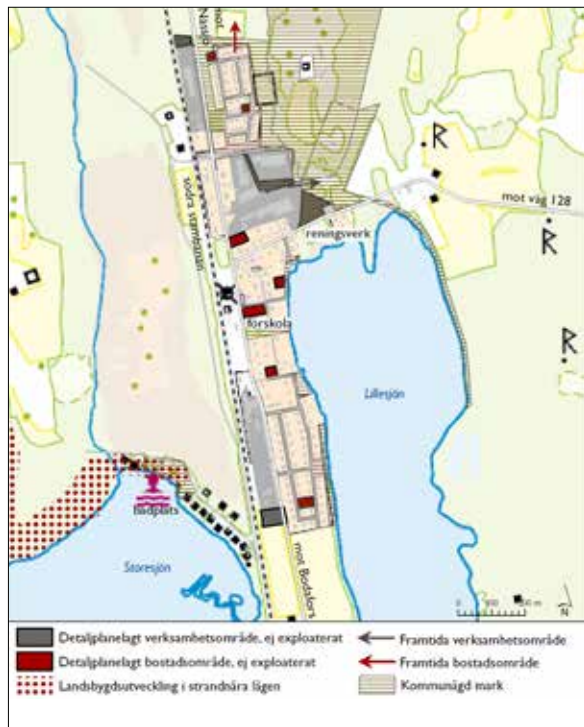
Översiktsplan 2021: Fredriksdal

Vissa av de utpekade områdena för bostadsändamål pekas även ut i ny översiktsplan. De anses vara de områden som är mer lämpliga och som är mer attraktiva för bostadsändamål. Vid Fredriksdalsjön finns även ett LIS-område som kan komplettera orten med enstaka enbostadshus. Område för industriändamål centreras till skillnad från Översiktsplan 2012 till den sydvästra delen, ett område som i dagsläget är oexploaterat.

ÖVERSIKTSPLAN 2020 - MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Nollalternativ: Grimstorp

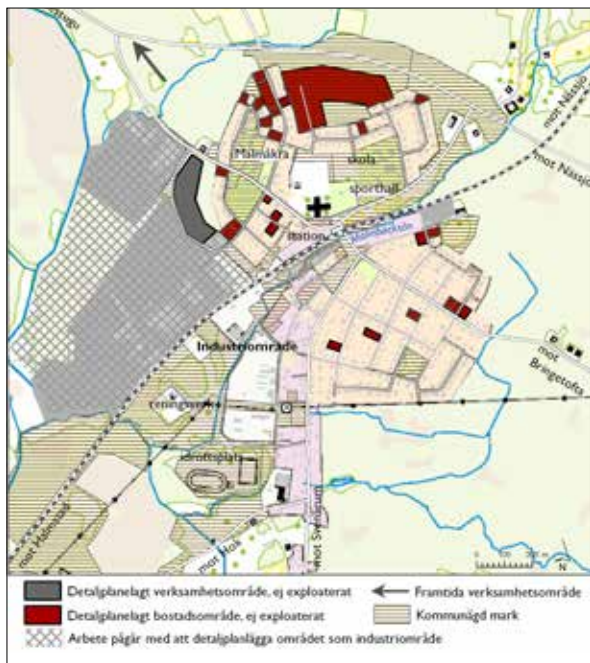
Den befintliga översiktsplanen föreslår förtätning centralt i Grimstorp samt en utveckling av verksamhetsområdena i norr och söder. Vid Storesjöns norra strand föreslås ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Översiktsplan 2021: Grimstorp

I den nya översiktsplanen har det södra verksamhetsområdet plockats bort då detta var lokaliserat på jordbruksmark, vidare har antalet förtättningsområden minskats. Förändringen gör att orten kan utvecklas samtidigt som jordbruksmarken bevaras.

Nollalternativ: Malmköping

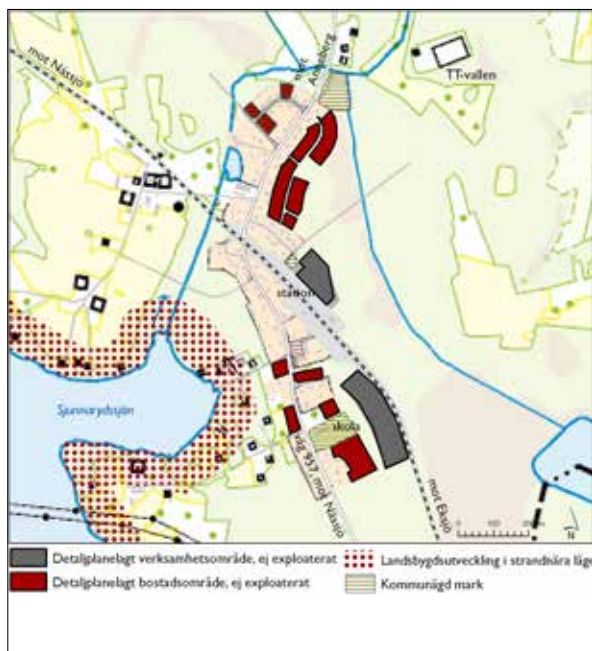
I gällande översiktsplan 2012 anges ett stort antal områden ut som detaljplanlagda och oexploaterade. Till största del ligger dessa väster om järnvägen mellan Nässjö och Halmstad. Flera av de tomter som pekas ut som i den gällande översiktsplanen är mindre lämpliga för bostadsändamål då de till stor del innebär stora kostnader att bebygga. Flertalet av de utpekade tomterna är inte heller att betrakta som attraktiva. Nollalternativet innebär ett fortsatt utpekande av bostadstomter i dessa områden.

Översiktsplan 2021: Malmköping

I förslag till ny översiktsplan har antalet utpekande för bostadsändamål minskat. Istället har fokus legat på områden för bostadsändamål som anses lämpliga utifrån dess attraktivitet samt möjlighet att utnyttja befintlig infrastruktur. Områden för verksamhetsändamål har pekats ut på den västra sidan av tätorten. Detta för att kunna utnyttja befintlig infrastruktur som har goda förbindelser mellan både Nässjö och Europaväg 4. Ett nytt område har pekats ut för verksamhetsändamål. Det är området som ligger mellan väg 836 och Mörebergsvägen.

Nollalternativ: Ormaryd

I gällande översiktsplan pekas flertalet områden ut för bostadsändamål i Ormaryd. Ett större område norr om järnvägen samt ett antal mindre områden söder om järnvägen. Det område som pekas ut norr om järnvägen och öster om Solavägen anses inte vara lämpliga för bostadsändamål då de med största sannolikhet är väldigt dyra att bebygga, detta på grund av markens beskaffenhet som blöt. Området ligger dessutom lägre än omkringliggande bostadsområde och anses inte vara attraktiva. Ett antal områden pekas också ut på jordbruksmark. Områden för bostadsändamål kompletteras även med ett LIS-område i anslutning till Sjunnarydssjön.

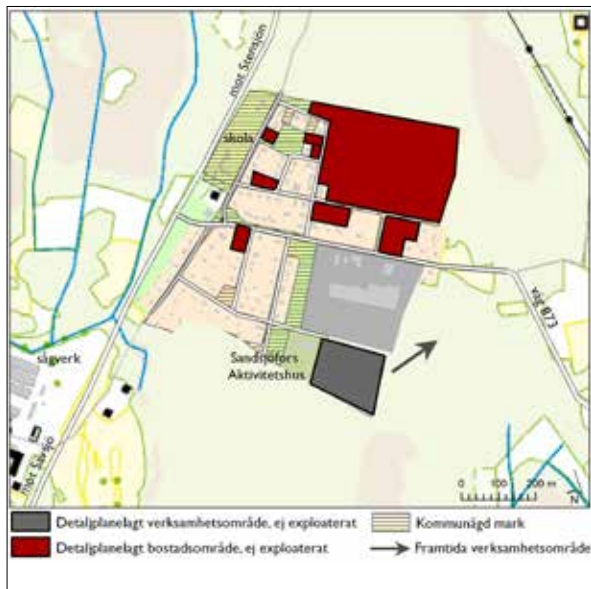
Område för verksamhetsändamål pekas ut utmed Bockabanan i gällande översiktsplan.

Översiktsplan 2021: Ormaryd

Planförslaget pekar ut ett mindre antal områden för bostadsändamål men försöker peka ut områden som har ansetts vara mer attraktiva samt kunna utnyttja befintlig infrastruktur. Ett utpekande har gjorts på jordbruksmark. Detta område anses vara mycket attraktivt.

Nollalternativ: Sandsjöfors

En föreslagen utbyggnad enligt Översiktsplan 2012 innebär att ett mycket stort område för bostäder pekas ut i den nordöstra delen av tätorten. Utöver detta område pekas ett antal lucktomter inne i samhället ut som lämpliga för framtida exploatering.

Område för verksamhetsändamål pekas ut i den sydöstra delen av tätorten och pekar också ut vidare områden som skulle kunna planläggas mot väg 837.

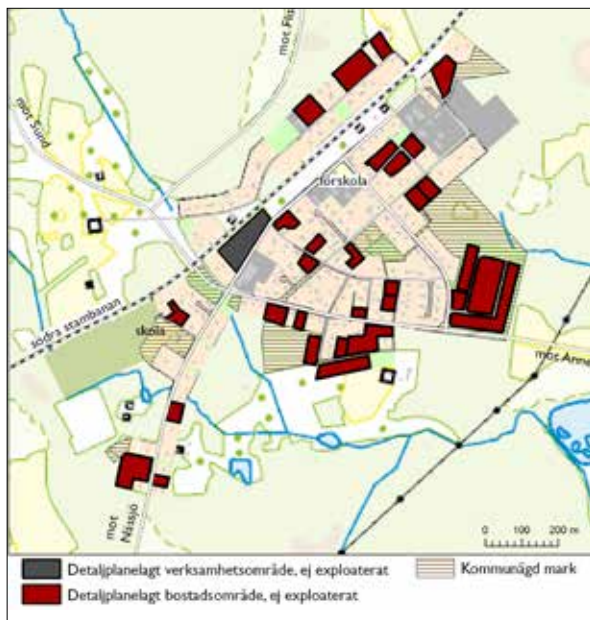
översiktsplan 2021: Sandsjöfors

I planförslaget pekas färre områden ut för bostadsändamål. Detta utpekande innebär dock att det fortsatt finns planlagda områden för bostadsändamål i tätorten men behovet anses uppfyllas med det utpekande planförslaget anger. Utpekandet innebär att befintlig infrastruktur fortsatt kan utnyttjas om behovet av områden för bostäder skulle uppkomma i Sandsjöfors.

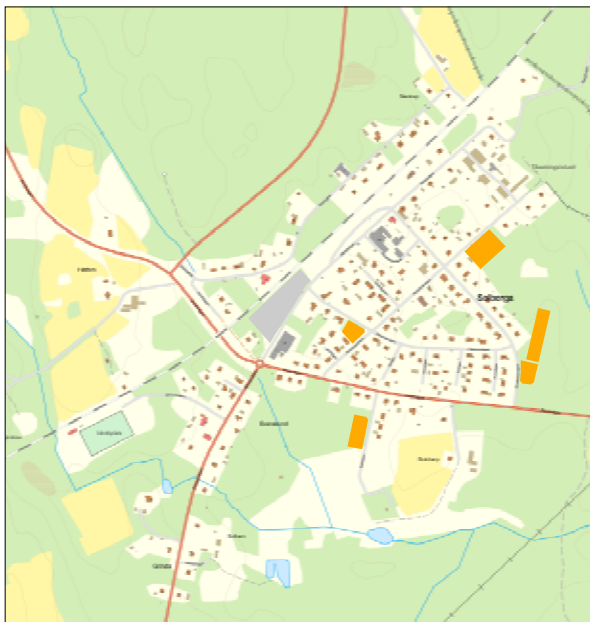
För verksamhetsändamål kvarstår utpekandet i den södra delen av tätorten.

Nollalternativ: Solberga

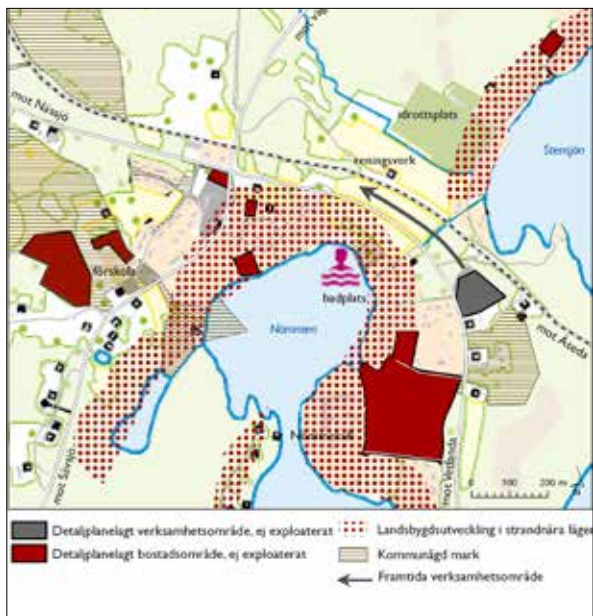
Ett genomförande av nollalternativet skulle medföra en utbyggnad av orten med fokus på dess utkanter. Detta skulle medföra ett behov av att bygga ut infrastruktur samt att större, gröna och idag oexploaterade områden tas i anspråk.

Översiktsplan 2021: Solberga

Uttekanden i översiktsplan 2021 är begränsade till de områden som idag har god tillgång till infrastruktur för att undvika onödiga ingrepp i orörda områden. Dessa orörda områden utgör en viktig del i den gröna infrastrukturen och tillför ekosystemtjänster till såväl Solberga som kommunen som helhet.

Nollalternativ: Stensjön

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att ett verksamhetsområde byggdes ut för att i förlängningen ta jordbruksmark i anspråk. Även den utpekade bostadsmarken är till viss del lokaliserad på jordbruksmark. En utbyggnad enligt nollalternativet skulle därför medföra att jordbruksmark tas i anspråk vilket får negativa konsekvenser för ortens ekosystemtjänster.

Översiktsplan 2021: Stensjön

I den nya översiktsplanen har de utpekanden som var lokaliserade på jordbruksmark plockats bort för att säkerställa att denna inte exploateras.

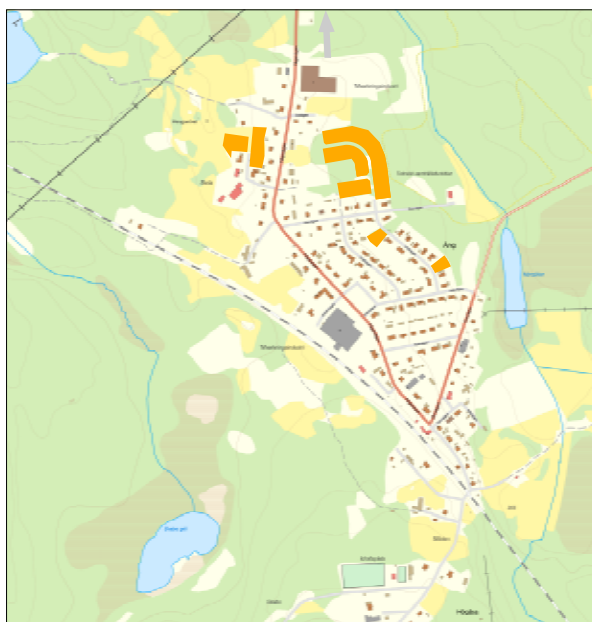
ÖVERSIKTSPLAN 2020 - MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Nollalternativ: Äng

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle medföra en utbyggnad av bostäder främst i samhällets norra del. Utbyggnad enligt detta alternativ skulle innebära att tidigare oexploaterade områden tas i anspråk för bostadsändamål.

Översiktsplan 2021: Äng

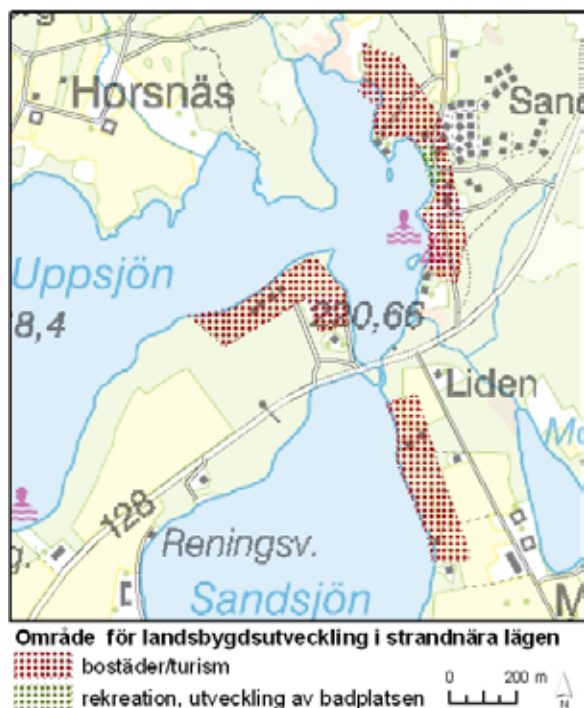

I den nya översiktsplanen kvarstår flera av de områden som pekats ut för bostadsändamål i nuvarande översiktsplan. Ett område väster om fågelvägen har plockats bort jämfört med utpekanden i nuvarande översiktsplan.

ALTERNATIV LIS-OMRÅDEN

Nollalternativ: Sandsjön-Uppsjön

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Uppsjön

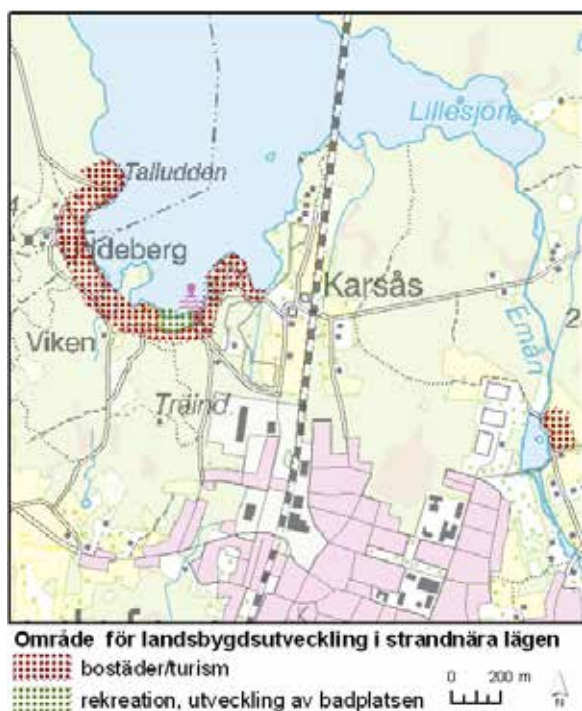
I den nya översiktsplanen pekas två områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge ut runt Uppsjön. Områdena är belägna på sjöns södra respektive östra strand. Båda områdena är sedan tidigare redan ianspråktagna för bostadsändamål.

Vid Uppsjön finns befintlig turistverksamhet i form av camping och restaurang.

Kompletterande verksamhet skulle kunna vara lämpligt. Området närmast Sandsjöbaden, prioriteras i första hand för landsbygdsutveckling. I detta område pågår arbete med kommunalt avlopp. Vid planering av ny bebyggelse bör utredas om det är ekonomiskt genomförbart att koppla området till kommunalt avlopp.

I andra hand bör andra lösningar undersökas. Vattenförsörjningen löses i dagsläget genom enskilda anläggningar.

Nollalternativ: Storesjön, Söder

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Storesjön, söder

I den nya översiktsplanen pekats tre områden kring södra Storesjön ut för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Samtliga områden är belägna söder och sydväst om Storesjön. Syftet är att ge möjlighet till ny och kompletterande bostadsbebyggelse och turismverksamheter vid Bodafors samt utveckling av badplatsen. Området begränsas av närheten till stambanan i öster. I höjd med badplatsen finns en del jordbruksmark där LIS-området avgränsas söderut, dessutom inkluderar LIS-området inte udden som går ut i Storesjön. Vid prövning av ärenden är det särskilt viktigt att fri passage utformas så att det är fritt längs med den stig som går ut till udden. LIS-området omfattar inte udden eftersom denna anses värdefull för natur- och friluftslivet.

Nollalternativ: Storesjön - Norr

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Storesjön, Norr

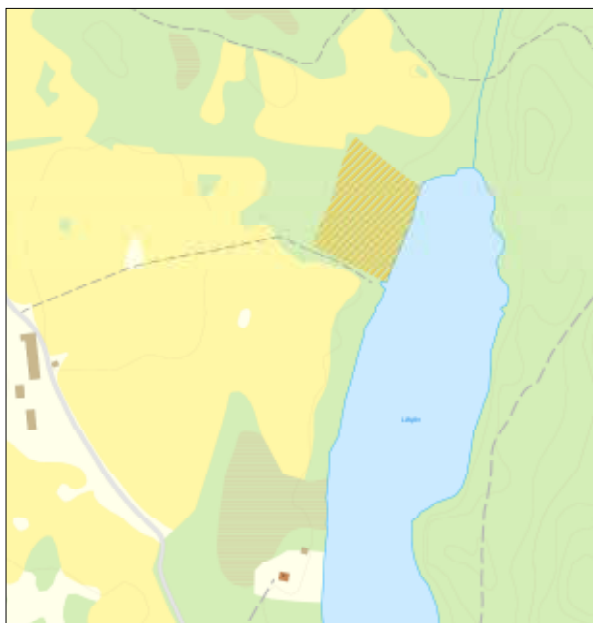
I den nya översiktsplanen pekas två områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge ut i den norra delen av Storesjön. Syftet är att ge möjlighet till ny och kompletterande bostadsbebyggelse och turismverksamheter vid Grimstorp, vilket ska medverka till landsbygdsutveckling. Vid Storesjön finns två allmänna badplatser. I anslutning till dem bör endast åtgärder för utveckling av badplatsen tillåtas.

Nollalternativ: Lillsjön

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Lillsjön

I den nya översiktsplanen pekas ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge ut runt Lillsjön. Området är beläget norr om Lillsjön, i ett område som sedan tidigare inte är ianspråktaget för bebyggelse eller annat ändamål.

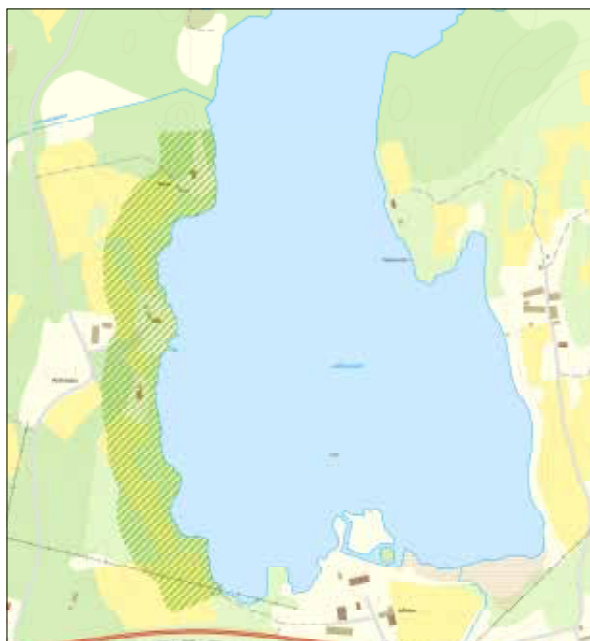
Ny bostadsbebyggelse föreslås på den norra sidan av sjön. Den östra sidan föreslås användas för rekreation eftersom denna del i dagsläget används för samhällets närrekreation. Genom att ingen bebyggelse tillåts på östra sidan behålls därmed goda förutsättningar för friluftsliv runt Lillsjön. Bebyggelse på västra sidan bedöms inte påverka förutsättningarna för friluftslivet negativt.

Nollalternativ: Lättarpasjön

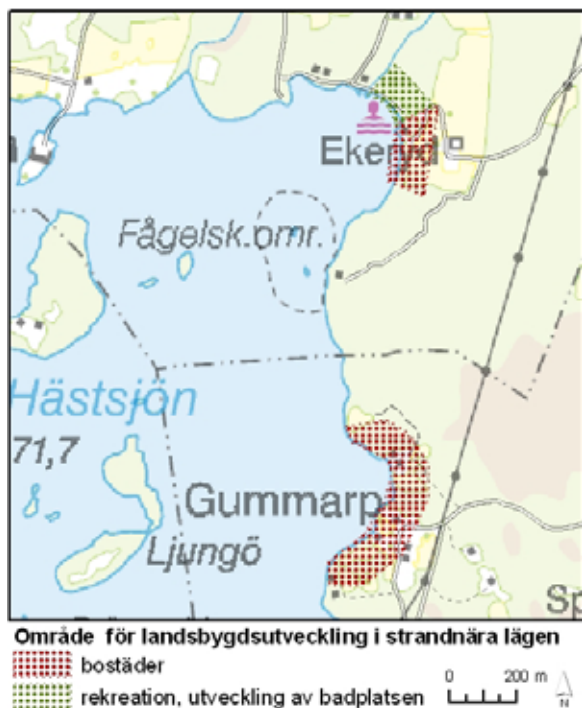
Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Lättarpasjön

I den nya översiktsplanen har ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge pekats ut. Området är beläget på Lättarpasjöns östra sida, i ett område som sedan tidigare i viss mån är ianspråktaget för bebyggelse eller annat ändamål. Syftet är att ge möjlighet till turismverksamheter, vilket ska medverka till landsbygdsutveckling. Lättarpasjön är naturskönt beläget och lämpar sig för besöksnäring med tillhörande anläggningar. Vid Lättarpasjön finns en cykelled, där har tidigare funnits ett pensionat och sjön har framhållits som ett strategiskt turismområde även på regional nivå. Östra delen har höga naturvärden bör inte tas i anspråk för landsbygds utveckling.

Nollalternativ: Hästsjön

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Hästsjön

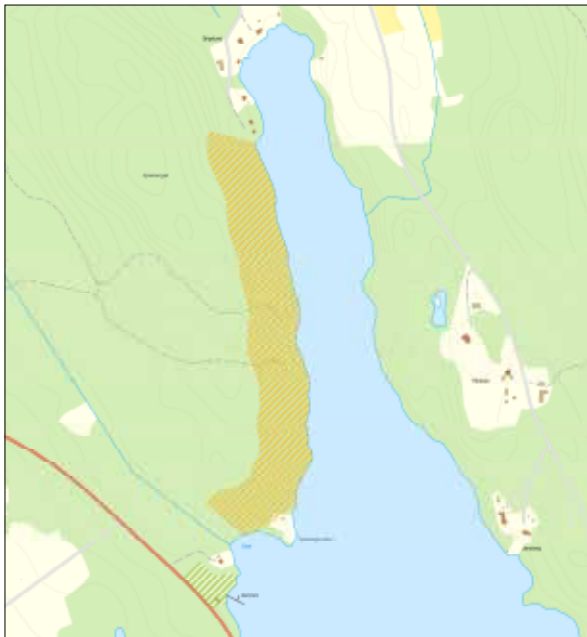
I den nya översiktsplanen har ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge pekats ut. Området är beläget på Hästsjöns nordöstra sida i ett område som till viss del är ianspråktaget för bebyggelse eller annat ändamål. Syftet är att ge möjlighet till ny och kompletterande bostadsbebyggelse. Med hänsyn till närheten till service är främst den östra delen lämplig för landsbygdsutveckling. Nybyggnation bör ske i anslutning till befintlig bebyggelse. I området finns en allmän badplats och i anslutning till den bör endast åtgärder för utveckling av badplatsen tillåtas. Det råder en viss osäkerhet kring Hästsjöns känslighet för ytterligare påverkan från enskilda avlopp. Samtidigt bedöms en kommunal avloppslösning till området inte realistisk. I samband med planering av ny bebyggelse i området bör möjligheterna till en gemensamhetsanläggning för avlopp för den tillkommande och den befintliga bebyggelsen utredas.

Nollalternativ: Älmeshultasjön

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Älmeshultasjön

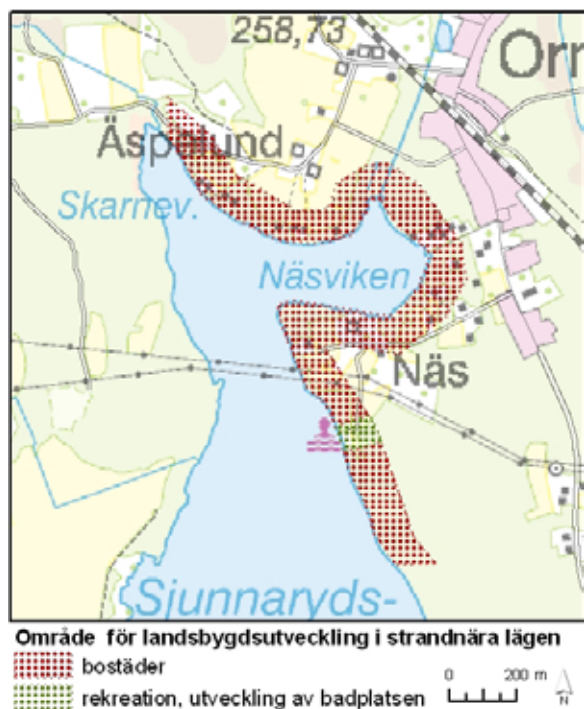
I den nya översiktsplanen har ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge pekats ut. Området ligger på Älmeshultasjöns västra sida inom ett område som sedan tidigare inte är ianspråktaget för bebyggelse eller annat ändamål. Den nordöstra sidan bör förbli orörd eftersom det i anslutning till denna del finns områden med kända naturvärden. Området ligger på tämligen långt avstånd från närmaste service men bedöms kunna bidra till utvecklingen av Anneberg. I samband med ny bostadsbebyggelse bör vatten- och avlopp utredas för att kunna lösa enskilt per fastighet eller i grupp.

Nollalternativ: Anebysjön

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Nollalternativ: Sjunnarydssjön

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Sjunnarydssjön

I den nya översiktsplanen har ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge pekats ut. Området, som kan delas in i en syddel och en norddel är beläget öster om Sjunnarydssjön. I den norra delen är området delvis ianspråktaget för bebyggelseändamål medan det i den södra delen sedan tidigare inte är ianspråktaget för bebyggelse eller annat ändamål. Syftet är att ge möjlighet till ny och kompletterande bostadsbebyggelse. Områden med närhet till Ormaryd bör i första hand tas i anspråk. Det är angeläget att de större oexploaterade delarna av sjön förblir oexploaterade. I området finns en allmänbadplats. I anslutning till den bör endast åtgärder för utveckling av badplatsen tillåtas. I samband med en exploatering bör med hänsyn till närheten till Ormaryd i första hand en anslutning till kommunalt vatten- och avlopp utredas och i andra hand andra alternativ. Området Marietorp-Pallarp som ligger öster och söder om sjön är utpekats som framtida utbyggnadsområde i kommunens vatten- och avloppsplan.

Nollalternativ: Nömmen-Stensjön

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Nömmen-Stensjön

I den nya översiktsplanen har sammanlagt tre områden pekats ut för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Det nordligaste området är beläget väst och nordväst om Stensjön och är till stora delar redan ianspråktaget för bostads- eller idrottsändamål. De två andra områdena är belägna runt sjön Nömmen, det ena norr om sjön och det andra sydväst om sjön. Gällande det norra området så är det till stora delar ianspråktaget för bostadsändamål. För området i sydväst är främst den södra delen av området ianspråktagen för bostadsbebyggelse. Syftet är att ge möjlighet till ny och kompletterande bostadsbebyggelse och turismverksamheter samt utveckling av badplatsen, vilket ska medverka till landsbygdsutveckling. I anslutning till badplatsen bör endast åtgärder för utveckling av denna tillåtas. Då stora delar av Nömmen är exploaterat bör längre sammanhängande oexploaterade stränder inte exploateras utan ny bebyggelse ska läggas i anslutning till befintlig bebyggelse.

Nollalternativ: Fredriksdalasjön

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Fredriksdalasjön

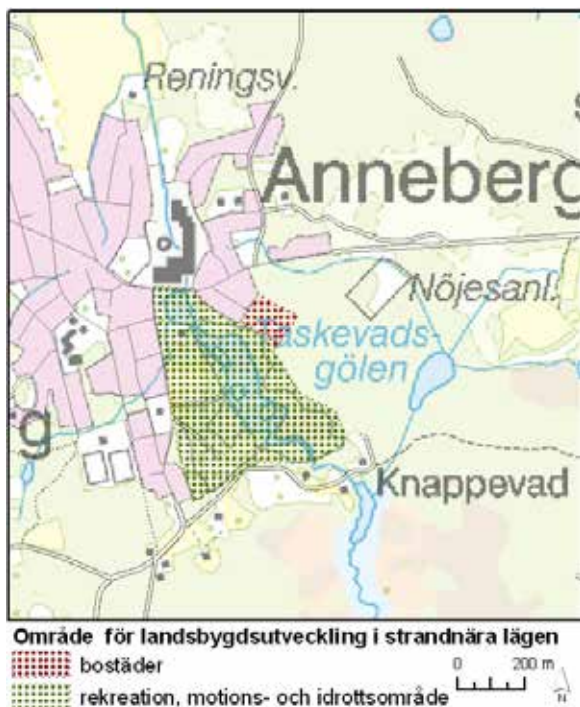

I den nya översiktsplanen har sammanlagt två områden pekats ut för landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Det ena området är beläget norr om sjön och det andra sydost om sjön. Större delar av det nordliga området är ianspråktaget för bostadsändamål medan området i sydost endast inrymmer ett fåtal bostäder. Syftet är att ge möjlighet till ny och kompletterande bostadsbebyggelse samt utveckling av badplatsen, vilket ska medverka till landsbygdsutveckling.

Norra delen bör i första hand tas i anspråk för landsbygdsutveckling då den ligger i anslutning till befintlig bebyggelse. Den södra delen av sjön bör förbli en mer oexploaterad sida. I området finns en allmän badplats. I anslutning till den bör endast åtgärder för utveckling av badplatsen tillåtas.

Nollalternativ: Svartån-Anneberg

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Svartån-Anneberg

I den nya översiktsplanen finns ett område utpekat för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Det rör sig om ett område kring Svartån i anslutning till Annebergs samhälle. Området har pekats ut för turismändamål och är till övervägande del inte tidigare ianspråktaget för bebyggelseändamål. I nordost finns även ett område som är utpekat för bostadsändamål. Detta område är inte sedan tidigare ianspråktaget för bebyggelseändamål. Syftet är att ge möjlighet till utveckling av området som rekreationsområde samt bostäder, vilket ska medverka till landsbygdsutveckling. Området runt Svartån ska användas för rekreation och turism. Sådana anläggningar stärker Annebergs attraktivitet och bidrar därigenom till landsbygdsutveckling. I I Ågatans förläning ges möjligheter att komplettera med ytterligare villatomter.

ÖVERSIKTSPLAN 2020 - MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Nollalternativ: Rosjön

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Rosjön

I den nya översiktsplanen finns ett område utpekat för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Området är beläget öster om Rosjön och är till viss del sedan tidigare ianspråktaget för bebyggelseändamål, främst i områdets södra del. Syftet är att ge möjlighet till bostäder samt turismverksamheter, vilket ska medverka till landsbygdsutveckling.

Området vid Rosjön saknar servicefunktioner som affär, skola och förskola. Området har dock ett bra kollektivtrafikläge och i området finns flera turistverksamheter. I området finns kommunalt vatten och avlopp till några fastigheter. Det är dock inte möjligt att koppla ytterligare fastigheter till detta. Området är inte utpekat som utbyggnadsområde i kommunens VA-plan.

Noll-alternativ: Nömmen-Äpplaholm

Ett genomförande enligt nollalternativet skulle innebära att LIS-områden som pekats ut i föregående översiktsplan kvarstår och att inga ytterligare utpekanden görs i området.

Översiktsplan 2021: Nömmen-Äpplaholm

I den nya översiktsplanen finns ett område utpekat för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Området är beläget på en udde i den sydöstra delen av sjön Nömmen. Området är sedan tidigare inte ianspråktaget för bebyggelseändamål. Syftet med LIS-området är att möjliggöra för byggandet av bostäder i området. Då stora delar av Nömmen är exploaterat bör längre sammanhängande oexploaterade stränder inte exploateras utan ny bebyggelse ska läggas i anslutning till befintlig bebyggelse.

KONSEKVENSBESKRIVNING

NULÄGESBESKRIVNING

I Nässjö kommun finns många områden med höga natur-, kultur- och friluftsvärden.

I kommunen finns 19 områden som är av riksintresse för kultur- eller naturvärden, 2 naturreservat och 14 Natura 2000-områden.

Utgångspunkten är att översiktsplanen ska utformas på ett sådant sätt att inget av dessa områden påverkas på ett betydande sätt. Nässjö kommun arbetar framförallt med miljömålen begränsad klimatpåverkan, bara naturlig försurning, giftfrimiljö, ingen övergödning, säker strålmiljö, skyddande ozonskikt, levande sjöar och vattendrag, levande skogar, ett rikt odlingslandskap, god bebyggd miljö samt ett rikt växt- och djurliv. Försurning, övergödning och markföroreningar är några av de miljöproblem för vilka det pågår arbete med olika åtgärder i kommunen.

För luft och vatten finns ett antal MKN (miljökvalitetsnormer). De luftkvalitetsmätningar som gjordes i Nässjö 2002-2003 visar att samtliga genomsnittsvärden med god marginal ligger under MKN.

Miljökvalitetsnormerna för vatten gäller att god kemisk och ekologisk respektive kvantitativ status ska uppnås. När det gäller grundvatten så är det 2 stycken av 29 vatten som i dag inte uppnår god status. Av 55 sjöar och vattendrag är det 19 som inte uppnår god ekologisk status.

Samtliga uppnår god kemisk status om undantag görs för kvicksilver vilket görs på grund av att det generellt för Sverige gäller att många vatten inte uppnår de krav som ställs för att uppnå god kemisk status med avseende på kvicksilver. De miljöproblem som ligger bakom att sjöar och vattendrag inte uppnår god status är övergödning, miljögifter, främmande arter och försurning.

LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN

I översiktsplanen har olika kriterier satts upp för vilka områden som inte är lämpliga respektive vilka områden som prioriteras. I samband med utpekandet av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen har alla områden som ligger mer än tre kilometer utanför Nässjö stad betraktats som landsbygd. Inom ett LIS-område kan det finnas både mark avsedd för bostadsändamål och mark avsedd för turismändamål.

Det har i översiktsplanen även gjorts en bedömning av samtliga LIS-områden. Bedömningen innefattar en motivering till områdets avgränsning samt en bedömning av hur området kommer att påverkas av föreslagen bebyggelse eller verksamhet inom området. Exempelvis kan ett utpekat område i närheten av en tätort innebära att underlag för ett förbättrat serviceutbud skapas då fler bor eller uppehåller sig i närheten av tätorten.

Sociala konsekvenser

De sociala konsekvenser som blir tydligast i samband med utpekandet av och sedermera eventuellt även ianspråktagandet av ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är en ökad integration på kommunens landsbygd. Fler invånare (även utanför tätorterna) genererar ett ökat flöde av människor i hela kommunen, vilket föranleder ett ökat interagerande och en levande landsbygd, såväl på lång som på kort sikt. Ett lantligt och strandnära boende bidrar även till att främja lek och fysisk aktivitet hos barn och ungdomar.

En av de negativa konsekvenser som kan uppstå är att områden som tas i anspråk i enlighet med utpekandets syfte upplevs som privata och således försvårar tillgången till fri passage vid vatten för förbipasserande, detta blir särskilt tydligt i områden som inte tidigare varit ianspråktagna för bostads- eller turismändamål. Enligt översiktsplanen bedöms därför helt oexploaterade sjöar och strandområden som olämpliga för utpekande av ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Ytterligare negativa konsekvenser som kan uppstå i samband med utpekande av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är ett ökat transportbehov som i sin tur föranleder ökade utsläpp till följd av fler privatresor då det inte alltid finns kollektivtrafik i anslutning till respektive LIS-område. Av översiktsplanen framgår att områden i anslutning till kommunikationseffektiva stråk för kollektivtrafik är prioriterade för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Den sammantagna bedömningen är att de positiva sociala konsekvenserna av utpekande och utvecklande av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen i Nässjö kommun bedöms överväga de negativa.

Ekonomiska konsekvenser

Utpekandet av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) bidrar till att det bereds möjlighet för fler sjönära boendemöjligheter i kommunen. Att bo vid en sjö eller ett vattendrag har under lång tid varit attraktivt och är så än idag. Att kommunen kan erbjuda områden i närhet till vatten bidrar till att göra kommunen i allmänhet och kommunens landsbygd i synnerhet till en attraktivare plats att bo på. Utpekandet av LIS-områden skapar även förutsättningar för näringslivet på kommunens landsbygd att utvecklas. Genom ett ökat antal boende på landsbygden ges även småskaliga näringsidkare på landsbygden förutsättningar för att öka omsättningen och lönsamheten i sin verksamhet. Detta bedöms även bidra till att infria det åttonde målet i agenda 2030 som handlar om att skapa förutsättningar för innovation och entreprenörskap.

Även kommunens arbetsmarknad kan gynnas av att fler ges möjlighet att bo i ett attraktivt och vattennära läge. Ständigt ökande bostadspriser i framförallt Jönköping men även i Nässjö kan föranleda att fler ser landsbygden i Nässjö kommun som ett alternativ. På detta sätt kan kommunen få ett inflöde av arbetskraft och kompetens från andra delar av regionen eller landet, vilket även genererar skatteintäkter. Även inomkommunalt har utpekandet av LIS-områden positiva konsekvenser, då det bidrar till ökad rörelse på bostadsmarknaden inom kommunen och till att nya flyttkedjor sätts igång.

En utveckling inom utpekade LIS-områden kan komma att innebära att kommunens vatten- och avloppsverksamhetsområden behöver byggas ut för att tillgodose de behov som uppkommer vid etablering av ny bostadsbebyggelse. Detta kommer att generera en kostnad främst för Nässjö Affärsverk (NAV). De positiva ekonomiska konsekvenserna bedöms i detta avseende överväga de negativa.

Ekologiska/miljömässiga konsekvenser

En viktig avvägning i samband med utpekandet av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är att säkerställa att respektive område är lämpligt för de ändamål som föreslås. En given utgångspunkt vid bedömning av lämpliga områden är att strandskyddets syften inte ska missgynnas. Strandskyddet syftar främst till att långsiktigt trygga förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden samt till att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

En annan viktig aspekt vid utpekandet av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är kulturmiljön och landskapsbilden som finns på den aktuella platsen. På många ställen i Nässjö kommun och runt dess sjöar och vattendrag finns värden knutna till kulturmiljön eller till landskapsmiljön. Dessa värden har tagits i beaktning vid utpekande av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Vid utpekande av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen i kommunens översiktsplan har hänsyn även tagits till natur- och friluftsvärden, infrastruktur, vindkraft samt förutsättningar för gemensamma vatten- och avloppslösningar.

De ekologiska och miljömässiga konsekvenserna vid utpekandet av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ter sig främst genom ingrepp i landskapsbilden samt genom ingrepp i områden där det kan finnas eventuella fornlämningar eller lämningar med kulturhistorisk koppling. Vid prövning av strandskyddsdispens för aktuella områden ska dessa värden vägas in i bedömningen och skyddsvärdet hos en eventuell lämning inom LIS-område ska vägas in i bedömningen om dispens från strandskyddet ska ges. I översiktsplanen återfinns en beskrivning för samtliga områden utpekade för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. I beskrivningen redogörs det för det utpekade områdets kända förutsättningar gällande såväl mark som vatten.

ÖVERSIKTSPLAN 2020 - MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Följande områden har av kommunen i översiktsplanen pekats ut som ej lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen:

- Natura 2000 områden och naturreservat.
- Områden som är naturreservat.
- Sjöar som är helt oexploaterade.
- Större delen av en sjö (endast en mindre del av en sjö får tas i anspråk).
- Områden som är av riksintressen, om LIS-området bedöms påtagligt skada riksintresset.
- Områden som är olämpliga exempelvis med hänsyn till störningar eller risk för olyckor, hälsa, översvämning, skred eller ras.
- Områden där övriga natur-, kultur- eller friluftsvärden är stora och påtagligt kan ta skada av utpekandet
- Platser som innebär att tydliga områden med jordbruksmark tas i anspråk eller utpekandet riskerar att påtagligt försvåra brukandet av angränsande jordbruksmark.

Följande områden har angivits som prioriterade för landsbygdsutveckling i strandnära lägen:

- Stråk som är kommunikationseffektiva för kollektivtrafik och som stödjer utveckling av trafiken.
- Områden som stödjer service så som affär, skola eller barnomsorg.
- Stråk/områden med turistverksamhet som kan dra nytta av en samlokalisering med ytterligare sådana verksamheter.
- Områden med möjlighet att ordna kommunalt vatten och avlopp eller möjlighet att skapa ett underlag för bättre vatten- och avloppslösning.
- I första hand områden som utgör en förtätning eller utvidgning av befintlig bebyggelse, men en geografisk spridning i kommunen bör också eftersträvas.

Att ett område pekas ut för landsbygdsutveckling i strandnära läge innebär per automatik inte att strandskyddet upphör, en prövning om dispens från strandskyddet kommer att ske genom en särskild ansökan för varje enskilt ärende.

KLIMATFÖRÄNDRINGAR

Klimatförändringarna och de konsekvenser som följer i dess spår är en av de största frågorna i modern tid som människan måste tackla. Klimatförändringarna märks av på alla nivåer, såväl globalt som regionalt och lokalt. Klimatförändringar kommer således också att påverka vår kommun. Jönköpings län går enligt prognoserna att döma mot ett torrare, blötare och varmare klimat. Ett sådant klimat för med sig ökade risker för översvämningar, ras, skred och erosion.

Det är därför av största vikt att den kommunala samhällsplaneringen vid utpekande av olika områden för exempelvis bostadsbebyggelse tar klimatförändringarna i beaktning, såväl vid val av lämpligt område som vid byggnadsutformning. Det är även viktigt att kommunen har strategier för att tillmötesgå framtida klimatförändringar. Översiktsplanen har därför en avgörande roll för att bygga robusta och hållbara samhällen som kan stå emot ett förändrat klimat.

En av miljökonsekvensbeskrivningens mest centrala roller är att identifiera, bedöma och beskriva klimatpåverkan av de utvecklingsförslag som pekas ut i översiktsplanen. Det är även lika viktigt att bedöma verkningsgraden hos de klimatanpassningsåtgärder som föreslås i översiktsplanen.

Sociala konsekvenser

Att anpassa den fysiska och bebyggda miljön för ett förändrat klimat innebär bland annat att fler klimatanpassningsåtgärder kommer att behöva göras, främst inom och i anslutning till kommunens tätorter. Detta kan till exempel innebära att de lågpunkter pekas ut som yta för hantering av dagvatten, vilket i sin tur är värdefullt för stadens grönstruktur. I översiktsplanen finns ett flertal ställningstaganden rörande hantering av dagvatten.

En annan klimatanpassningsåtgärd kan vara att plantera fler träd i den bebyggda miljön samt värna om de träd som redan finns i kommunens tätorter samt minska den totala andelen hårdgjord yta i tätorterna. En mindre andel hårdgjord yta bidrar också till att det skapas färre värmeöar i tätorterna, vilket blir viktigt då värmeböljor med stor sannolikhet kommer att förekomma mer frekvent i framtiden samt ha en längre varaktighet.

Ett av översiktsplanens ställningstaganden gör gällande att utemiljöer där grupper som är särskilt känsliga för värmeböljor (barn, människor med nedsatt hälsa, äldre) vistas ska till största del bestå av grönyta med träd eller annat som möjliggör skuggning.

Flera av de klimatanpassningsåtgärder som föreslås i översiktsplanen medför fler gröna inslag i kommunens tätorter. Grönytor och gröna miljöer har en positiv effekt för människans psykiska hälsa då de bland annat bidrar till avkoppling samt uppmuntrar till möten och social integration. De klimatanpassningsåtgärder som föreslås genererar i många fall positiva konsekvenser för människors hälsa och sociala välmående.

Ekonomiska konsekvenser

Då konsekvenserna av ett förändrat klimat med största sannolikhet kommer att bli omfattande kommer det även att ge konsekvenser för samhällsekonomin. Framtida klimatförändringar kommer med största sannolikhet att medföra ett mer extremt väder med torka, bränder och översvämningar till följd av skyfall som följd. Extrema väderhändelser av detta slag riskerar att föra med sig stora kostnader till följd av skador på samhällsviktig infrastruktur. Ett förändrat klimat kommer även innebära en större belastning på sjukvården, särskilt under sommarhalvåret då det är större risk att långvariga värmeböljor inträffar.

Risken för att skördar slår fel kommer också att öka i det varmare, blötare och torrare klimat som länet spås få i framtiden, vilket får till följd att importbehovet såväl till länet som till landet i stort kommer att öka. Sammantaget innebär klimatförändringarna en lång rad negativa konsekvenser för samhällsekonomin, vilka kommer att bli kännbara såväl på lång sikt som på kort sikt.

Mot bakgrund av detta blir arbetet med att kartlägga kommunens klimatpåverkan samt arbetet med klimatanpassning av största vikt för att i så stor utsträckning som möjligt stävja de negativa konsekvenser som klimatförändringarna för med sig. Denna kartläggning gjordes i viss mån i samband med framtagandet av planeringsunderlaget, vilket sedermera är grunden i översiktsplanens ställningstaganden och de utpekanden som gjorts.

Ekologiska/miljömässiga konsekvenser

I kommunen finns ett antal större utsläppskällor som bidrar till negativ klimatpåverkan, de två sektorer som står för den största andelen utsläpp av växthusgaser är transportsektorn och jordbrukssektorn. Inom jordbrukssektorn har utsläppen under den senaste tiden minskat medan transportsektorn har ökat sina utsläpp för att sedan gå ner till en längre utsläppsnivå. Historiskt har även energiförsörjningssektorn stått för en stor del av kommunens totala utsläpp, här har man på senare tid sett en markant utsläppsminskning. Minskningen kan främst förklaras med att fler använder sig av förnyelsebar energi snarare än fossila bränslen vid uppvärmning av exempelvis bostäder. En annan faktor bakom utsläppsminskningen från energiförsörjningssektorn är att fjärrvärmeproduktionen i kommunen ställt om från att elda med fossilbränslen till att elda med förnyelsebara biobränslen.

Översiktsplanen har en viktig roll i att sätta upp ramarna för kommunens klimatanpassningsarbete i den fysiska planeringen. I Jönköpings län har länsstyrelsen tagit på sig att samordna och leda länets klimatanpassningsarbete och därmed se till att kommunerna ges förutsättningar för att arbeta med frågor som rör klimatanpassning. Länsstyrelsen har även en viktig roll i att ge kommunerna vägledning i klimatanpassningsarbetet. Kommunens huvudsakliga uppgift i klimatanpassningsarbetet är att säkerställa att ett förändrat klimat inte påverkar samhället på ett skadligt sätt.

Konsekvenserna av klimatförändringarna kommer tydligast att märkas på vår natur och på vår biologiska mångfald. Ett förändrat klimat kommer att leda till att vissa arter får svårare att överleva medan andra arter kommer att gynnas, sannolikt är att känsliga arter som traditionellt sett varit vanligt förekommande i kommunen på sikt kommer att trängas undan till förmån för arter som kan överleva i ett varmare och torrare klimat. Sammantaget är bedömningen att den biologiska mångfalden i kommunen kommer att missgynnas av ett förändrat klimat.

Bland översiktsplanens ställningstaganden återfinns ett antal ställningstaganden angående hur kommunen ska arbeta med klimatanpassning. Frågor om dagvattenhantering tillåts ta stor plats bland översiktsplanens ställningstaganden, vilket är positivt då det kommer att bli än viktigare att hantera dessa frågor vid ett förändrat klimat. Bedömningen är att de riktlinjer för klimatanpassning som ges i översiktsplanens

JORDBRUKSMARK

Sociala konsekvenser

Jordbruksmarken bidrar med flera positiva sociala värden för människan. Jordbruksmarken bidrar till ett mentalt välbefinnande och kan genom sina vidsträckta vidder och genom det öppna landskapet bidra till en miljö som många människor upplever som avkopplande. Jordbruksmarken har därför en positiv inverkan på folkhälsan. Ett odlingslandskap kan även utgöra en källa till inspiration och vilket på senare år har givit upphov till en ökad naturturism.

Tätortsnära gårdar med tillhörande jordbruksmarker är även värdefulla ur en tillgänglighetssynpunkt då de kan nyttjas i rekreativa och pedagogiska syften av människor som normalt inte vistas i den typen av miljöer. Inte minst ur ett barnperspektiv medför värnandet av jordbruksmarken till positiva följdverkningar, då en viktig faktor i att bevara och förvalta jordbruksmark långsiktigt och hållbart är att utbilda barn och ungdomar om jordbruksmarkens betydelse för hela samhället och hur den bäst ska förvaltas i framtiden.

Ekonomiska konsekvenser

Jordbruksmarken i Nässjö kommun utgör en mindre del av den totala markarealen då skogsbruk historiskt varit den dominerande markanvändningen i Nässjö kommun. Jordbruksnäringen i Nässjö kommun är främst inriktad på så kallad animalieproduktion, det vill säga produktion av mjölk, kött och ägg. Viss livsmedelsförädling sker också inom kommunen. Ur ett arbetsmarknadsperspektiv har jord- och skogsbrukets totala sysselsättningsandel minskat genom åren, men det finns fortfarande människor i Nässjö kommun som helt eller delvis får sin försörjning från jorden eller skogen. Att värna om jordbruksmark är därför gynnsamt för kommunens arbetsmarknad och därav också för samhällsekonomin

Den livsmedelsförsörjning som jordbruksmarken ger upphov till är den största ekonomiska faktorn kopplad till jordbruksmarken. Den rationalisering som under en längre tid har pågått inom jordbruket har gjort det svårare att bedriva småskaligt jordbruk, en konsekvens av detta har blivit att många mindre åker- och betesmarker växer igen då det inte har ansetts varit lönsamt att fortsatt bedriva jordbruk på den aktuella marken.

Ekologiska/ miljömässiga konsekvenser

Utöver att jordbruksmarken bidrar till vår livsmedelsförsörjning så bidrar den också med flera andra ekosystemtjänster som är viktiga för såväl människan som naturen. Jordbruksmarken utgör en viktig faktor i att bevara och värna den biologiska mångfalden. Ett småbrutet odlingslandskap innehållande stenmurar och stenrösen skapar goda förutsättningar för ett rikt odlingslandskap och för att den biologiska mångfalden ska frodas. Även ängs- och betesmarker är viktiga livsmiljöer för den biologiska mångfald som odlingslandskapet ger upphov till, här spelar ängs- eller betesmarkens area en stor roll för hur goda förutsättningar olika arter har. Åkermarker har också stor betydelse för den biologiska mångfalden då denna gynnas genom att markerna hålls öppna. Även sammanhanget med annan jordbruksmark är av betydelse för den biologiska mångfalden då många arter drar nytta av så kallade spridningskorridorer som uppstår när det finns ett geografiskt samband mellan jordbruksmarkerna. Inslag av olika blommande träd och buskar har stor betydelse för pollinerande insekter och de ekosystemtjänster som pollinering ger.

Jordarten spelar också roll för jordbruksmarken ur ett produktionsperspektiv, lerjordar ger den bästa avkastningen. I Jönköpings län är dominerande jordarten morän, moränjordar och isälvsediment.

Sammantaget genererar jordbruksmarken så gott som uteslutande positiva effekter för Nässjö kommun som helhet såväl som för enskilda delar av kommunen. Det är därför av stor vikt att den jordbruksmark som finns inom kommunen värnas. Ett viktigt verktyg för att värna om jordbruksmarken är genom ställningstaganden i kommunens översiktsplan. Översiktsplanen listar ett antal ställningstaganden som ger riktlinjer för hur bedömningen av jordbruksmarkens värden ska ske samt hur jordbruksmarkens värden ska viktas i förhållande till nyttan av en exploatering.

Ett av översiktsplanens ställningstaganden gör gällande att byggnation på jordbruksmark ska undvikas, vilket ur en miljökonsekvenssynpunkt bedöms vara mycket bra eftersom jordbruksmarkens bevarande bidrar till flera positiva konsekvenser för hela kommunen, såväl ekologiska som ekonomiska och sociala.

INFRASTRUKTUR

Översiktsplanen innehåller ett flertal ställningstaganden med bäring på infrastrukturuområdet. Infrastruktur kan i sig delas in i många olika kategorier, dels den infrastruktur som vi använder oss av för att transportera oss, det vill säga väg, järnväg och andra typer av kommunikationslänkar. Inom begreppet infrastruktur ryms också vatten- och avloppsledningar, elnät, fiber med mera. I översiktsplanen förekommer även begreppet grön infrastruktur, den gröna infrastrukturen ger förutsättningar för ett ekologiskt funktionellt nätverk som värnar och utvecklar den biologiska mångfalden genom att till exempel verka för en bibehållen och förstärkt konnektivitet genom tillskapandet av spridningskorridorer.

I denna del av miljökonsekvensbeskrivningen analyseras den infrastruktur som berör kommunikationer och transport. Eftersom översiktsplanen i sina ställningstaganden hänvisar till att kommunens trafikstrategi ska följas vid åtgärder i trafiksystemet blir det svårt att i detta dokument analysera den samlade miljöpåverkan av dessa åtgärder annat än på ett översiktligt plan.

Ekonomiska konsekvenser

Eftersom pendlingen till och från Nässjö kommun är omfattande är goda kommunikationer av stor vikt för kommunens utveckling och arbetsmarknad. Översiktsplanen framhåller att framtiden sannolikt kommer innebära ett större transportbehov och att det för Nässjö kommuns del är viktigt att verka för att kommunikationerna utvecklas såväl regional som nationellt och internationellt.

Förbättrade kommunikationer bedöms ge mycket positiva ekonomiska konsekvenser genom att skapa tillväxt och även nya arbetstillfällen i kommunen. De standardhöjningsbehov som lyfts fram i översiktsplanen avseende det regionala och småskaliga vägnätet kommer emellertid att innebära ökade utgifter för kommunen. För att få till en generell standardhöjning av vägnätet i kommunen är samverkan med Trafikverket samt med andra väghållare och aktörer.

Gällande riksintresse för kommunikationer bedöms dessa påverkas positivt av översiktsplanen då ställningstaganden fastslår att åtgärder som innebär påtagliga svårigheter i att använda respektive riksintresse inte får genomföras.

Sammantaget bedöms de åtgärder som föreslås i översiktsplanen avseende infrastruktur påverka Nässjö kommuns möjligheter till en hållbar och långsiktig ekonomisk tillväxt positivt. En förhöjd infrastrukturstandard gör kommunen till en attraktivare boende- och pendlingskommun,

Ekologiska/miljömässiga konsekvenser

Ökade vägtransporter innebär en ökad andel utsläpp vilket påverkar miljön och klimatet negativt. Anläggande av nya eller utbyggnad av redan befintliga vägar och järnvägar genererar generellt sett negativa konsekvenser för miljön. Eftersom ny oexploaterad mark ofta behöver tas i anspråk samt att luftkvaliteten försämras och att omgivningsbullret ökar.

En nyckelfaktor för att undvika negativa konsekvenser av utbyggnad eller anläggande av ny infrastruktur är att anamma en resurseffektiv markanvändning. Exempelvis genom att satsa på utbyggnad av redan kommunikationseffektiva stråk samt genom att ta så lite oexploaterad mark i anspråk som möjligt. De åtgärder som pekas ut i översiktsplanens ställningstaganden bedöms till stor del främja en resurseffektiv markanvändning.

I de fall där det sker en förbättring och upprustning av vägar kan det få positiva konsekvenser även för miljön då en högre vägstandard bidrar till en jämnare körning, vilket i sin tur föranleder mindre utsläpp. En högre vägstandard gör också att däck slits mindre, vilket medför att inte lika mycket skadliga partiklar släpps ut, vilket ger en förbättrad luftkvalitet främst i tätbebyggda områden där trafiken är intensiv.

Den samlande bedömningen av översiktsplanens miljöpåverkan gällande infrastruktur är att åtgärdsförslag och strategier i en hel del fall medför en negativ miljöpåverkan. I ett längre perspektiv och för kommunen som helhet bedöms översiktsplanen bidra med att stävja den negativa miljöpåverkan som sker i samband med utsläpp från gods- och persontransporter på väg, då flera av översiktsplanens ställningstaganden medför satsningar på hållbara kommunikationer och transporter.

MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTEN

Innebörden av miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är en bestämmelse om en viss miljökvalitet som ska uppnås eller bibehållas. Det är även ett juridiskt instrument för att försäkra en godtagbar miljökvalitet för människors hälsa samt för miljön. Ett av syftena med miljökvalitetsnormer är att stävja problematiken med diffusa utsläppskällor. De direktiv som preciseras i miljökvalitetsnormerna genomförs sedan bland annat genom att de implementeras och utgör underlag till ställningstaganden och utpekanden i den fysiska planeringen.

Vattenmyndigheterna beslutar löpande om miljökvalitetsnormer för samtliga vattenförekomster, besluten går i så kallade förvaltningscykler. En förvaltningscykel sträcker sig över cirka fem år. Dessa nya miljökvalitetsnormer ska följas vid översiktsplanering och detaljplanering. Miljökvalitetsnormerna är en del av införlivandet av EU:s vattendirektiv i svensk lagstiftning.

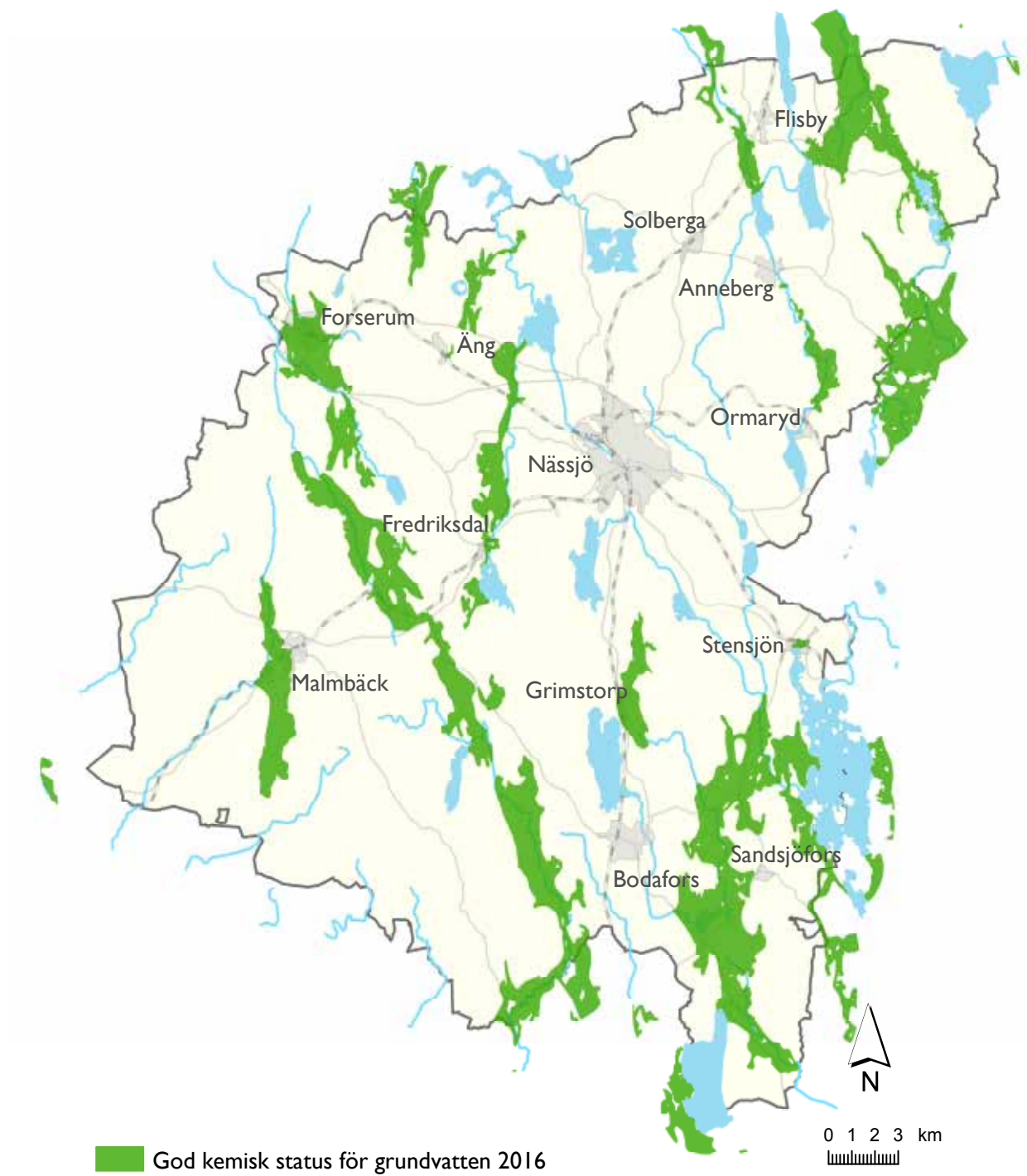
Vattenmyndigheten har tillsammans med andra myndigheter pekat ut så kallade vattenförekomster. Dessa vattenförekomster utgörs av större sjöar, vattendrag och grundvattenmagasin. För varje vattenförekomst har fastställts olika status avseende för ytvatten ekologi och vattenkemi samt för grundvatten kvantitativ status och vattenkemi. Målsättningen är att samtliga vattenförekomster ska ha minst god status till 2021. Länsstyrelsen har gjort bedömningen av statusen för respektive sjö och vattendrag. Bedömningarna är gjorda för större delsträckor. Ett sämre värde nedströms kan alltså göra att en hel delsträck bedöms inte uppnå god status. De två stora miljöpåverkansfaktorer i Nässjö kommun är försurning och övergödning. Främst de västra delarna av kommunen är försurningsdrabbade och fortsatt kalkning är här en förutsättning för att kunna motverka försurningen.

Övergödning är ett vanligt förekommande problem i flera av kommunens vattendrag och avlopp. Skogs- och jordbruk är några av de huvudsakliga källorna till övergödningen.

Grundvatten

Det finns totalt 28 statusklassade grundvattenförekomster i Nässjö kommun. Samtliga grundvattenförekomster i Nässjö kommun har bedömts ha god kvantitativ status vilket innebär att nybildandet av grundvatten är större än uttaget. En grundvattenförekomst (Mosseryd) bedöms ha otillfredsställande kemisk status. Sanering med koppling till markföroreningen i Grimstorp är genomförd. Vid provtagningar i samband med saneringen har höga halter av arsenik och PAH (polyaromatiska kolväten) uppmäts, därför har grundvattenförekomsten bedömts ej upp nå god status trots att prover i dricksvattentäkten inte visar på några problem med PAH och arsenik. Mosseryd har fått en tidsfrist till 2027 när det gäller arsenik och PAH.

Sju grundvattenförekomster har inklusive de ovan nämnda bedömts ligga i riskzonen för att inte uppnå MKN (miljökvalitetsnormen). Denna bedömning är gjord antingen utifrån en påverkansanalys eller utifrån mätningar av olika ämnen i vattenförekomsterna. De ämnen som förekommer i grundvattenförekomsterna och som skulle kunna leda till att MKN inte uppnås för enskilda vattenförekomster är bekämpningsmedel, kvicksilver, PAH:er, arsenik och nitrat. Exempel på lokala miljöhot är avfallsdeponier, lagring och transport av miljöfarliga ämnen, föroreningar från jordbruk och samhällen. Internationella och regionala hot är främst försurning via luftburen svavel- och kväveförorening men även långväga transport av tungmetaller och organiska föroreningar kan förorsaka skada. Mer data håller på och samlas in när det gäller grundvattenförekomsterna för att kunna förbättra klassningarna, vilket kan komma att

Sjöar

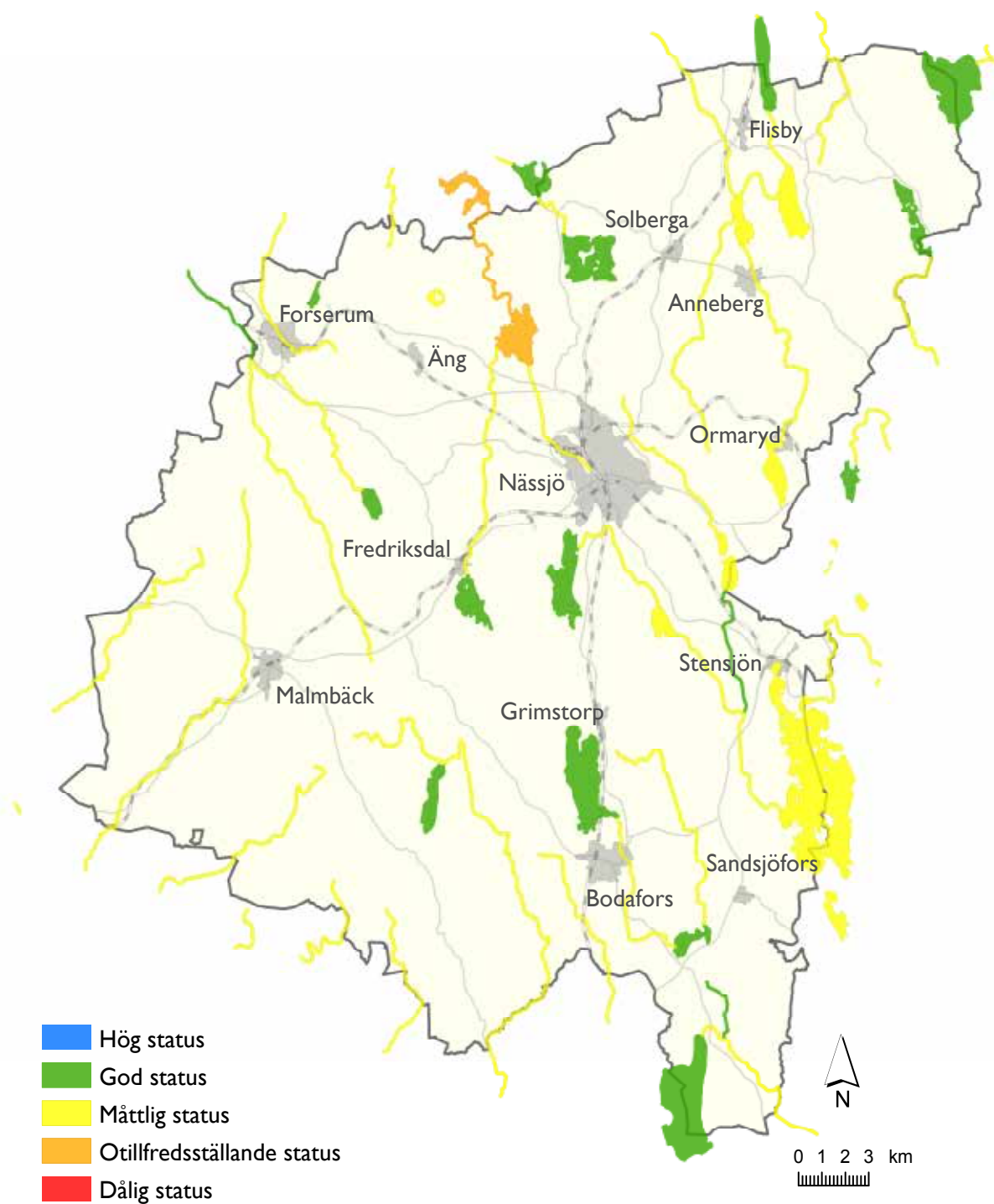
Totalt i Nässjö kommun finns 22 statusklassade sjöar. Av dessa har tre bedömts ha måttlig ekologisk status (Barkerydssjön, Flisbysjön och Vässledasjön) och en (Ryssbysjön) bedömts ha dålig ekologisk status. Samtliga dessa har fått en miljö kvalitetsnorm med en förlängd tidsfrist till 2027. Alla sjöar bedöms ha dålig kemisk status, kvicksilver ingår som bedömningsgrund men ingen om kvicksilver undantas. Generellt i Sverige överskrider de flesta vattendrag EU:s gränsvärden för kvicksilver och Sverige har därför fått ett undantag när det gäller kvicksilver.

Vattendrag

I Nässjö kommun finns 33 statusklassade vattendrag. Av dessa har 13 bedömts ha måttlig ekologisk status och två otillfredsställande status (Huluån och Svartån mellan Vässledasjön och Sjunnerydssjön) och en med dålig status (Nässjöån). Nio av dessa har fått en tidsfrist till 2027 för när god status ska vara uppnådd. Precis som för sjöarna gäller att samtliga vattendrag har dålig kemisk status om kvicksilver ingår som bedömningsgrund och annars uppnår samtliga god kemisk status.

Vattenmyndigheten har också bedömt vilka sjöar och vattendrag som riskerar att inte uppnå miljö kvalitetsnormerna, vilket framgår av kartorna. 19 vattendrag riskerar att inte uppnå god ekologiskstatus till 2021. Övergödning, försurning, främmande arter, miljögifter samt fysiska förändringar är exempel på miljöproblem i vattendragen. Fysiska förändringar kan handla om vandringshinder, fragmenteringsgrad, rensning, rätning/kanalisering, förekomst av död ved med mera. Övergödning och fysiska förändringar är de vanligaste miljöproblemen i Nässjö kommun.

Mer information om varje enskild vattenförekomst finns att hämta på <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Miljögifter

Miljögifter läcker ut från förorenad mark till ytvatten och grundvatten. Det kommer också från jord- och skogsbruk, utsläpp från industrier och i samband med olyckor inom industrin eller med farligt gods. Även villaträdgårdar och väghållning är exempel på källor till miljögifter. I många fall är det gamla miljösynder som vi fortfarande får betala för genom en sämre vattenkvalitet. Miljögifter är ett problem i några av kommunens grundvattenförekomster. Miljögifter i grundvatten eller ytvatten gör att förutsättningarna för att använda vattnet för dricksvattenförsörjning i framtiden försämras avsevärt.

Försurning

Främsta orsaken till försurning är utsläpp av svavel- och kväveföroreningar. Försurningseffekten från luften är till största delen ett resultat av förorening från utlandet. De förhärskande västvindar gör att den sydvästra kommundelen mest utsatt för försurning.

För att akut motverka försurning har våtmarker och sjöar i den sydvästra delen av Nässjö kommun kalkats årligen via helikopter sedan slutet av 1980-talet. Av de pH- mätningar som gjorts framgår att den kontinuerliga kalkningen har haft god effekt på huvuddelen av sjöarna i området med försurningsproblematik.

Övergödning

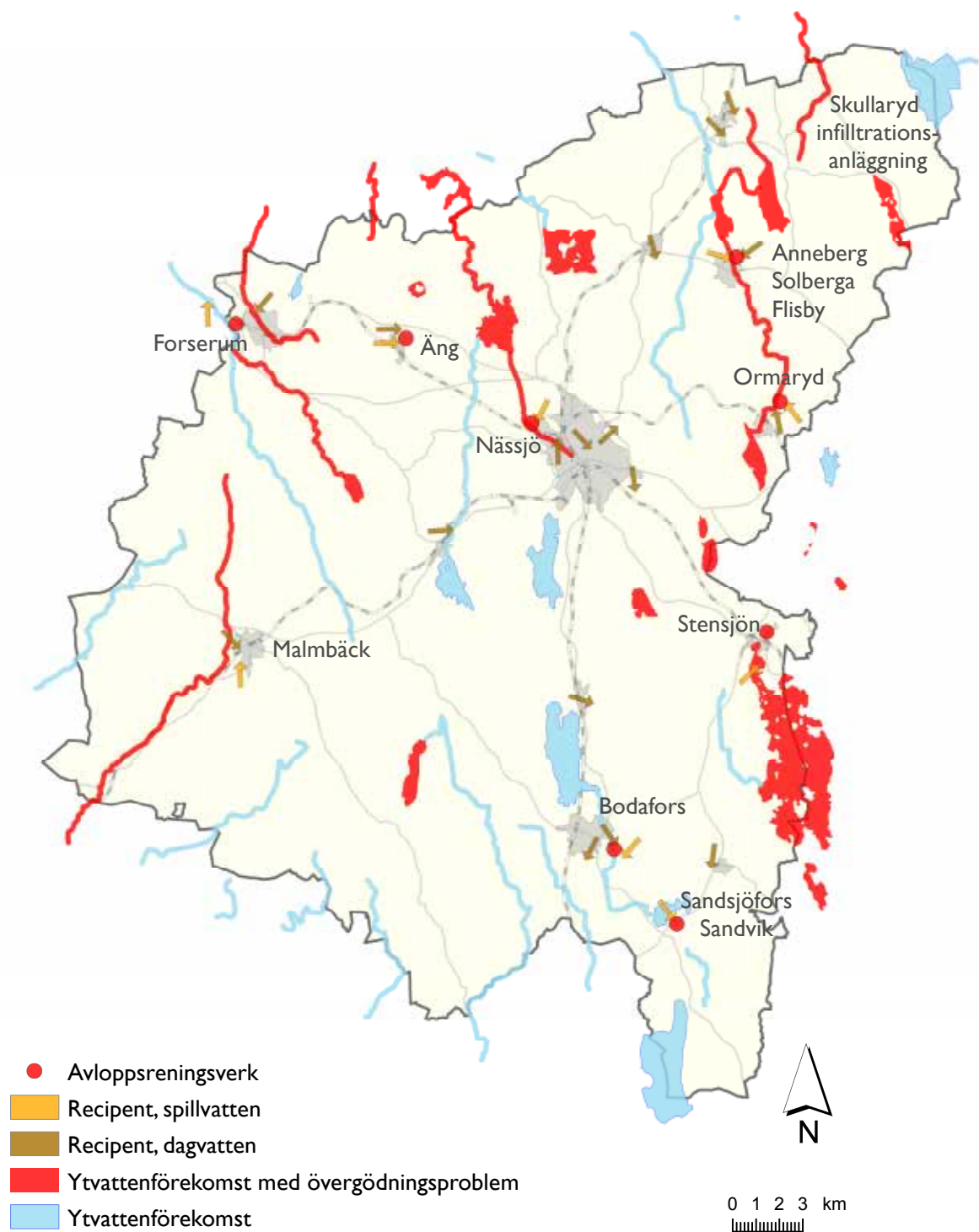
Övergödning består främst av att så stora mängder av fosfor- och kväveföreningar släpps ut från mänsklig verksamhet att det naturliga kretsloppet inte kan omhänderta dessa näringsämnen fullt ut. Övergödningen orsakas av mark- och vattenutsläpp från industri, avlopp från tätorter och enskilda anläggningar, jordbruk och skogsbruk samt vad gäller kväve även luftburen förorening. Generellt kan sägas att reningsverkens fosforreduktion idag är mycket hög medan en stor del av kvävet passerar orenat. Detta innebär att jord- och skogsbrukets andel av mängden utsläppt fosfor har ökat. Gamla utsläpp av fosfor har dock ofta lagrats i sjöars bottensediment för att därefter läcka ut och ge sjöarna en kontinuerlig näringstillförsel. I allmänhet är fosfor det begränsande och därmed det mest betydelsefulla näringsämnet för övergödning i sjöar och vattendrag.

I Nässjö kommun är fosforretentionen hög främst i de delar som rinner mot Vättern. Det innebär att fosfor som släpps ut i dessa delar endast i låg grad når Östersjön.

KONSEKVENSBESKRIVNING – MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTEN

För att uppnå en god statusklassning i kommunens sjöar och vattendrag avseende såväl kemisk som ekologisk grund- och ytvattenstatus är det viktigt att kommunen aktivt arbetar med att uppnå miljökvalitetsnormerna samt att bibehålla en god status i sjöar och vattendrag som sedan tidigare har erhållit en god status.

Motsatsen till ovanstående antas kunna medföra en betydande negativ miljöpåverkan då det på sikt skulle föranleda en statusförsämring av vattenkvaliteten i flertalet av kommunens sjöar och vattendrag.

MILJÖKVALITETSNORMER FÖR LUFT

Miljökvalitetsnormer för luft finns för kvävedioxid/kväveoxider, svaveldioxid och bly, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen och kolmonoxid Dessa ska uppfyllas. Miljökvalitetsnormerna för ozon, kadmium, nickel och bens(a)pyren ska eftersträvas. Normerna baseras huvudsakligen på krav i EU-direktiv och finns även instiftade i svensk lag. I Jönköpings län anses biltrafiken orsaka de största hälsoproblemen, speciellt i tätorter. Problemmiljöer återfinns ofta vid högt trafikerade gator och trafikplatser. De ämnen som är i störst behov av bedömningar och eventuella mätningar i länet med koppling till miljökvalitetsnormerna är kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM 10).

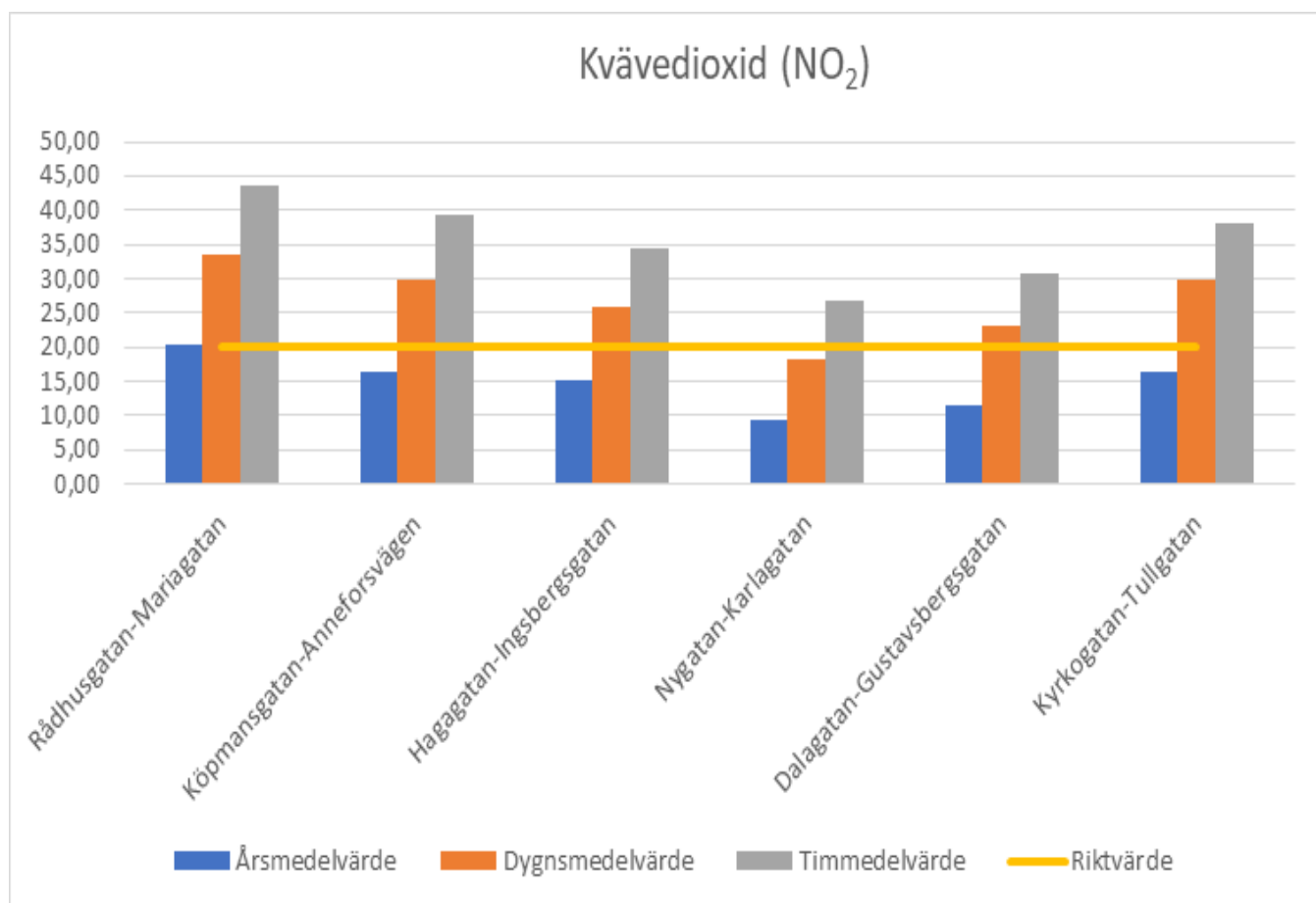
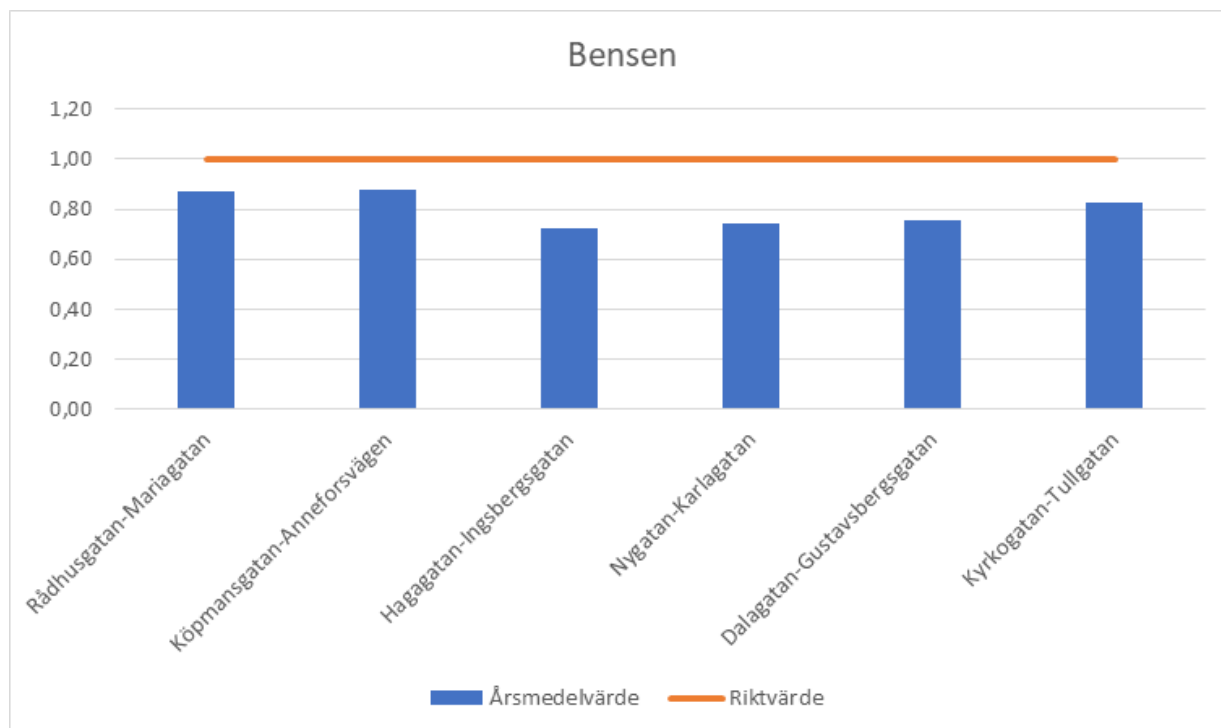
Det har förvisso skett stora förbättringar sedan 1970- och 80-talen gällande luftkvaliteten i många svenska tätorter. Detta beror främst på att fordonens miljöegenskaper och förmåga att ta omhand på skadliga partiklar och utsläpp har förbättrats snarare än att trafiken i städerna faktiskt har minskat.

De trafikmätningar som gjorts i Nässjö stad visar på en ökad biltrafik, som en följdverkan av detta ökar också halterna av luftföroreningar. Mätningarna av luftkvaliteten i Nässjö stad har gjorts genom simuleringar, detta då simuleringar bedöms vara ett tillförlitligt sätt att beräkna luftkvaliteten med hänsyn till trafikbelastningen räknat till antalet passerande bilar samt till klimatet.

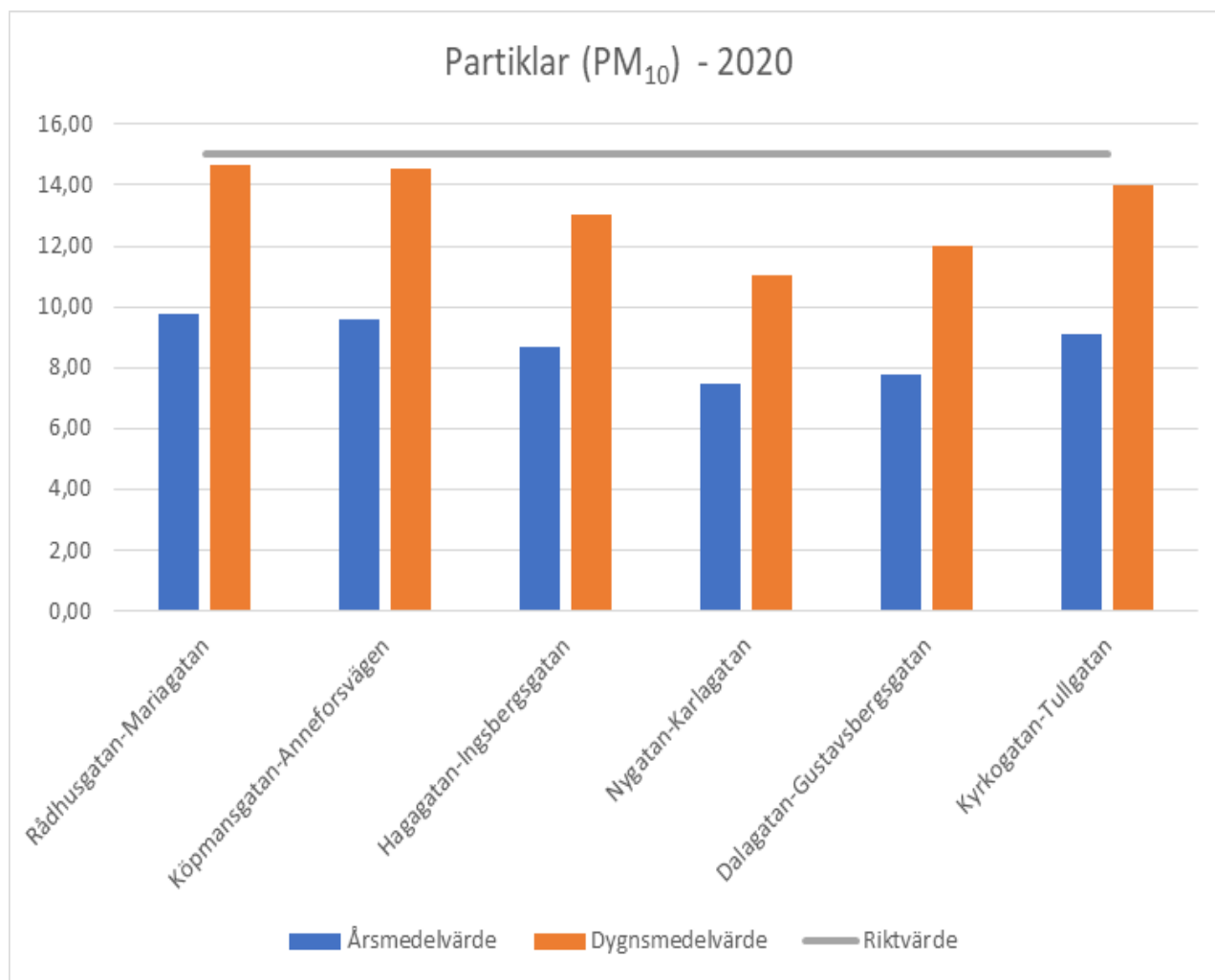
I diagrammen på följande sidor (s. 61-63) redovisas partikelhalten (PM10) samt halterna av kväveoxid (NO₂) och bensen, diagrammen redovisar ett riktvärde, ett dygnsmedelvärde och ett årsmedelvärde för respektive luftförorening. För kväveoxid redovisas även ett timmedelvärde.

De värden som redovisas i diagrammen nedan är framtagna genom en beräkningsmetod vilken är beräknad efter 2020 års värden. För så gott som samtliga luftföroreningsvärden går det att se en minskade trend under 2020 gentemot föregående år. En bidragande faktor till detta är den pandemi som drabbade världen under 2020, vilket föranledde ett minskat resande såväl på ett globalt som ett regionalt och lokalt plan. Även ett antal vägarbeten som genomförts under året har påverkat trafikströmningen på de olika gatorna i Nässjö centrum, vilket också är en faktor som är viktig att ta i beaktning vid jämförelse med tidigare års värden.

ÖVERSIKTSPLAN 2021 - MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

ÖVERSIKTSPLAN 2020 - MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

KONSEKVENSBESKRIVNING AV ÖVERSIKTSPLANENS FÖRSLAG

Utpekanden

I översiktsplanens markanvändningskartor görs utpekanden av ytor i kommunens tätorter (Nässjö och Forserum är exkluderade) där byggnation av bostäder eller verksamheter bedöms vara lämplig. Även områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen pekas ut i översiktsplanen.

Det finns huvudsakligen två faktorer som föranleder att ett område pekas ut för ett visst ändamål. Dels de ställningstaganden som görs i översiktsplanen, dels den specifika platsens förutsättningar. I många fall spelar även omgivningen kring en plats in i huruvida den bedöms vara lämplig för det ändamål som föreslås. För ett område på landsbygden är det ofta områdets eventuella påverkan på landskapsbilden som utgör en faktor för i bedömningen, i tätorter är det istället områdets påverkan på den omgivande bebyggelsen som spelar in.

Utpekanden av mark som är lämplig för bebyggelse har gjorts med förankring i ett omfattande planeringsunderlag som bland annat innehåller ett kapitel om hänsyn i samhällsplaneringen, i vilket det redovisas vilka platser i kommunen som lämpar sig mindre väl för bebyggelse. Det finns en lång rad olika faktorer som kan medföra att en plats bedöms vara mindre lämplig för bebyggelse. Det kan till exempel vara att området har höga natur- eller kulturvärden eller att marken på grund av föroreningar eller dåliga markförhållanden är olämplig att bebygga. Andra faktorer som finns med i bedömningen vid ett utpekande är närheten till sammanhållen bebyggelse, närheten till befintlig infrastruktur och kommunikationer samt möjligheten för området att bidra till en hållbar bebyggelsestruktur och ett ökat hållbart resande.

Att ta mark som tidigare inte varit exploaterad i anspråk innebär alltid en större miljöpåverkan än att ianspråkta mark som tidigare varit exploaterad, genom exempelvis omvandling eller förtätning. Översiktsplanen eftersträvar därav i sina utpekanden en sammanhållen bebyggelse där påverkan på miljö sker i så liten utsträckning som möjligt.

Ställningstaganden

I översiktsplanen har en rad olika ställningstaganden gjorts, ställningstagandena utgör ramverket för hur kommunens utveckling ska ske avseende mark- och vattenanvändning. Ställningstagandena är indelade efter ämnesområde och utgör tillsammans med översiktsplanens utpekanden ett mycket viktigt planeringsunderlag genom hela planprocessen. Flera av ställningstagandena syftar också till att stävja negativ miljöpåverkan samt främja en god bebyggd miljö och bidra till att skapa platser för möten och därigenom bidra till social interaktion och integration.

Med tanke på att översiktsplanen innehåller ett stort antal ställningstaganden som spänner över ett brett spektrum av ämnesområden är det svårt att göra en enskild analys av varje enskilt ställningstagande. För att kunna analyser och uppskatta ett enskilt ställningstagandes miljöpåverkan krävs ytterligare en faktor, nämligen en plats. Först när man vet hur ett ställningstagande tillämpas på en särskild plats kan man med säkerhet bedöma vilka konsekvenser det får avseende miljöpåverkan. En sådan analys blir mycket omfattande och bedöms därför inte vara lämplig att genomföra i miljökonsekvensbeskrivningen. Ställningstagandena kommer istället att bedömas på en översiktlig och generell nivå, vilket kommer generera en översiktlig helhetsbild över översiktsplanens samlade miljöpåverkan, utefter de ställningstaganden som gjorts i översiktsplanen.

Metod för bedömning

Bedömning av samtliga ställningstaganden i översiktsplanen har skett genom att de i en bedömningsmatris bedömts utifrån dess sociala konsekvenser, ekologiska konsekvenser samt dess ekonomiska konsekvenser. Respektive ställningstagande har i matrisen givits en färg beroende på om ställningstagandet påverkar respektive aspekt (social, ekonomisk, ekologisk).

Färgindelningen representerar följande:

Röd färg = Negativ miljöpåverkan

Gul färg = Neutral miljöpåverkan

Grön färg = Positiv miljöpåverkan

En problematik i bedömningen är att det inte passar lika väl för alla ställningstaganden, då en eller flera aspekter är svåra att bedöma annat i annat ur en ekologisk aspekt.

För att göra en fullvärdig bedömning av översiktsplanens miljöpåverkan behöver översiktsplanens ställningstaganden vägas samman med de områden som pekats ut i översiktsplanens markanvändningskartor.

Tabellen återfinns i sin helhet allra sist i denna miljökonsekvensbeskrivning.

De ställningstagande som kan antas medföra en negativ miljöpåverkan enligt matrisens bedömning beskrivs mer ingående. Ett åtgärdsförslag för att hantera betydande negativ miljöpåverkan återfinns under kapitlet "Uppföljning av betydande miljöpåverkan"

Osäkerhet i bedömningen

Översiktsplanen är ett mycket omfattande och översiktligt dokument, vilket medför att de ställningstaganden som görs i översiktsplanen ofta är på en generell och översiktlig nivå. Att bedöma ställningstagandena utifrån ett miljökonsekvensperspektiv är således en svår uppgift. För att göra bedömningen mer nyanserad har bedömningen gjorts utifrån sociala, ekonomiska och ekologiska konsekvenser och bedömts enligt skalan negativt, neutral och positiv miljöpåverkan. För en fullvärdig bedömning hade emellertid en utförlig konsekvensanalys behövts genomföras för respektive ställningstagande. Att använda flera olika aspekter i bedömningen har dock medfört att den blivit mer osäker då ett visst ställningstagande kan medföra negativ miljöpåverkan ur ett perspektiv men positiv miljöpåverkan ur ett annat.

Samlad bedömning av miljöpåverkan i enlighet med utpekanden och ställningstaganden

En samlad bedömning av de förslag som översiktsplanen förslår för Nässjö kommuns framtida utveckling avseende mark och vattenanvändning gör gällande att det både finns positiva och negativa effekter av den utvecklingsriktning som föreslås genom såväl utpekanden som genom strategier och ställningstaganden i översiktsplanen.

Att en översiktsplan på ett eller annat sätt medför en betydande miljöpåverkan är ofrånkomligt. Planens miljöpåverkan är i detta avseende främst knuten till olika typer av bostäder eller verksamheter samt ny infrastruktur i form av till exempel nya vägar. Översiktsplanen för Nässjö kommun pekar ut mark för exploatering av bostäder och verksamheter i kommunens samtliga tätorter. Detta har gjorts med hänsyn till nuvarande bebyggelsestruktur samt till aktuella markförhållanden inom de områden som pekats ut. För att sedermera pröva områdenas lämplighet har ett antal olika analyser som bland annat kartlägger framtida risker kopplade till ett förändrat klimat genomförts.

I Bodafors har även ett område för utveckling av friluftsliv och rekreation pekats ut. Detta är något som får positiva konsekvenser, inte minst sett ur ett socialt perspektiv. Tillskapande av tätortsnära rekreationsområden bidrar till ökat fysiskt och psykiskt välmående för ortens invånare, samtidigt som det skapar en plats att mötas på och därmed uppmuntrar till integration och aktivitet.

Jämförelse med översiktsplan 2012

Under de snart tio år som förflutit sedan antagandet av den befintliga översiktsplanen har ett flertal nya kommunala och regionala planer antagits, vilka samtliga på ett eller annat sätt har bäring på kommunens översiktsplan. Bland annat så har en ny trafikstrategi och en ny VA-plan antagits för Nässjö kommun samt en fördjupad översiktsplan för Nässjö stad. Nya miljömål har tagits fram såväl på nationell som på internationell nivå, vilka i mångt och mycket sätter ramverket för utveckling som den nya översiktsplanen föreslår.

Utöver de nya planer som tagits fram har också olika frågor inom den fysiska planeringen aktualiserats och givits en större vikt, en av dessa är frågan om jordbruksmarkens värden i samhällsplaneringen. Det ökade intresset för jordbruksmarkens värden i samhällsplaneringen har föranlett att det också har arbetats aktivt med frågan på ett regionalt plan, där länsstyrelsen bland annat tagit fram en bedömningsmatris för att bedöma värdet av en viss jordbruksmark utifrån fördefinierade faktorer. I kommunens nya översiktsplan har sammanlagt fyra ställningstaganden som berör frågor kring jordbruksmark tillkommit jämfört med översiktsplan 2012, där endast nedanstående ställningstagande fanns med.

- Nyttan med exploateringar ska vägas mot värdet av den odlingsbara jorden samt skogsnäringen.

ÖVERSIKTSPLAN 2020 - MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

De ställningstaganden som finns i översiktsplanen utgör ramverket för bedömningar kring jordbruksmarkens värden under hela planprocessen. Vid bygglovgivande och förhandsbesked som innebär att jordbruksmark exploateras ska de kriterier som finns listade i översiktsplanen följas. Bedömningen är att översiktsplanen har en god beredskap för att hantera frågor rörande jordbruksmark i den översiktliga planeringen.

STÄLLNINGSTAGANDEN SOM ANTAS MEDFÖRA BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

De ställningstaganden som listas nedan är de ställningstaganden i översiktsplanen som kan anses bidra till en betydande negativ miljöpåverkan. Att bedöma hur stor miljöpåverkan ett enskilt ställningstagande har är en komplex fråga eftersom många ställningstaganden kan påverka miljön negativt på kort sikt men på längre sikt ha en positiv inverkan på exempelvis utsläppen av växthusgaser. Den huvudsakliga grunden på vilken bedömningen vilar är huruvida ställningstagandet bidrar till en betydande negativ miljöpåverkan, oaktat tidsperspektivet.

I miljökonsekvensbeskrivningen har de tre hållbarhetsperspektiven (socialt, ekonomiskt samt ekologiskt/miljömässigt) använts för att beskriva översiktsplanens konsekvenser. I samband med bedömning av vilka delar av planen som kan antas bidra till betydande negativ miljöpåverkan har det ekologiska/miljömässiga perspektivet använts som utgångspunkt.

Att ta tidigare oexploaterad mark i anspråk för byggnation eller anläggande av infrastruktur betyder alltid ett ingrepp i miljön. Beroende på den specifika platsens förutsättningar samt exploaterings storlek kommer miljöpåverkan att ske i olika omfattning. Då flera av ställningstagandena nedan var för sig har bäring på flera olika utpekade områden i översiktsplanen förefaller det rimligt att anta att respektive ställningstagande kan medföra en risk för betydande negativ miljöpåverkan.

- **Tätorterna bör utvecklas genom tätning samt nybyggnad i anslutning till befintlig bebyggelse.**

Anläggande av ny bebyggelse (även om den ligger i anslutning till befintlig bebyggelse) riskerar att medföra en betydande negativ miljöpåverkan. Eftersom bebyggelse kan variera i storlek och omfattning kan den miljöpåverkan som genereras av exploateringen se väldigt olika ut. Landskapsbild, dagvattenflöden är exempel på aspekter som kan påverkas negativt i samband med nybebyggelse på tidigare oexploaterad mark.

- **Utveckling av Jönköpingsbanan med triangelspår som gör det möjligt att köra direkt norrut på Södra stambanan.**

Utveckling och utbyggnad av järnvägen medför nya spårområden som i sin tur innebär att tidigare oexploaterad mark kan komma att behöva tas i anspråk. Det bedöms även kunna föreligga risk för ökade bullerstörningar i områden som i dagsläget inte är utsatta för buller i samma höga utsträckning.

- **Slutföra ringleden runt Nässjö stad genom färdigställande av Södra vägen.**

Vid ett färdigställande av Södra vägen kommer tidigare oexploaterad mark att tas i anspråk för anläggande av ny väg. Påverkan på miljön kommer i detta fall bli påtaglig, dels genom förändring av landskapsbilden, dels genom mer buller samt ljus- och luftföroreningar.

- **Förbättring av väg 836 mellan Nässjö-Malmbäck-Ödestugu.**

I samband med förbättring av väg 836 föreligger det risk för att vägen genom olika förbättringsåtgärder ger upphov till en större miljöpåverkan än vad den tidigare gjorde. Vid eventuell tillbyggnad av vägen riskerar exempelvis den omgivande miljön att påverkas negativt genom ianspråktagande av tidigare oexploaterad mark.

- **Förbättring av väg 817/836 mot Vaggeryd och väg 953 mot Solberga och vidare förbindelse mot riksväg 32.**

I samband med förbättring av väg 817/836 samt väg 953 föreligger det risk för att vägarna genom olika förbättringsåtgärder ger upphov till en större miljöpåverkan än vad de tidigare gjorde. Vid eventuell tillbyggnad av respektive vägar riskerar exempelvis den omgivande miljön att påverkas negativt genom ianspråktagande av tidigare oexploaterad mark.

- **Ny väg mellan Grimstorp och Bodafors (väg 834), delen Strömsberg-Grimstorp.**

I samband med anläggande av en ny väg mellan Grimstorp och Bodafors kommer tidigare oexploaterad mark att behöva tas i anspråk. Detta kommer innebära påtagliga konsekvenser för miljön, bland annat genom ingrepp i landskapsbilden men även genom ökade bullerstörningar samt ljus- och luftföroreningar.

- **Förbättring av väg 826, Bodafors-Sjövik.**

I samband med att förbättringsåtgärder genomförs på väg 826 på sträckan mellan Bodafors och Sjövik finns det risk att vägen ger upphov till större miljöpåverkan än vad den tidigare gjort. Vid eventuell tillbyggnad eller breddning av vägen riskerar den omgivande miljön att påverkas negativt, främst i form av ianspråktagande av tidigare oexploaterad mark.

- **Kommunens bedömning är att vindbruket har företräde i Fallaområdet då det redan i dagsläget är stort till följd av flera vägar och flygbuller från Hagshult flygfält.**

Att ge vindbruk företräde i Fallaområdet innebär en betydande risk för ytterligare negativ miljöpåverkan. Området är redan i dagsläget påverkat av flera andra bullerkällor så som Hagshult flygplats och de flertalet vägar som löper inom området. Vindkraftsetablering i området skulle utöver ökade bullernivåer i området bidra till drastiska ingrepp i landskapsbilden. Anläggandet av själva vindkraftverken samt de vägar som leder fram till dessa kommer medföra att tidigare oexploaterad mark kommer att tas i anspråk, vilket bedöms kunna medföra negativa konsekvenser för exempelvis växt- och djurlivet i området.

- **För ingrepp i övriga våtmarksområden ska eventuell avvattning för torvtäkt göras med stor omtanke om yt- och grundvattenmiljön.**

Generellt riskerar avvattning av våtmarksområden att påverka våtmarksområdet värden negativt och bör därav i största möjliga mån undvikas. Vi de tillfällen då avvattning ändå behöver ske bör detta föregås av en grundlig utredning av påverkan på yt- och grundvattenmiljön i de sjöar och vattendrag som påverkas av avvattningen.

- **Inom riksintresse för vindbruk bör ny bebyggelse för bostads- och fritidsändamål lokaliseras i närheten av befintlig bebyggelse, så att förutsättningarna att använda området för vindbruk inte påtagligt försvåras.**

Då ställningstagandet medför ett lokaliseringsförslag för ny bebyggelse riskerar detta att medföra negativa konsekvenser för miljön då mark som tidigare inte varit ianspråktagen tas i anspråk för exploatering.

UPPFÖLJNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Enligt det europeiska direktivet om miljöbedömning av strategiska planer och program (SMB-direktivet) ska betydande miljöpåverkan följas upp kontinuerligt efter planens antagande. Ett uppföljande av planens betydande miljöpåverkan gör det möjligt att infria syftet med miljökonsekvensbeskrivningens syfte samt att målen om en hållbar utveckling kan uppfyllas. Genomförandet av en uppföljning bidrar också till en ökad kunskap och en kvalitetssäkring av framtida bedömning av betydande miljöpåverkan.

Översiktsplanens ställningstaganden och utpekanden av områden för utveckling utgör sammantaget i en förhållandevis liten omfattning en betydande miljöpåverkan. Mot bakgrund av detta bedöms det inte föreligga något behov av uppföljning av planens samlade miljöpåverkan.

Den betydande miljöpåverkan som planen medför omfattar huvudsakligen bebyggelseexploateringar av olika slag, exempelvis industriverksamheter, bostäder och infrastruktur. Större utbyggnader kommer prövas vidare i planprocessen främst i samband med detaljplaneläggandet av området. Det bör dock ske uppföljning och övervakning av valda delar där det idag sker eller föreligger risk för miljöpåverkan, bland annat miljökvalitetsnormerna för kemisk och ekologisk status för olika sjöar och vattendrag där tidsfrist för uppfyllande till 2027 har givits.

Följande miljöpåverkan som inte hör samman med ett ställningstagande bedöms vara aktuell att följas upp efter översiktsplanens antagande:

- Miljökvalitetsnormer för Sjöar och vattendrag (kemisk och ekologisk status)
- Miljökvalitetsnormer för luft

Åtgärdsförslag för betydande miljöpåverkan

Nedan listas föreslagna åtgärder för att hantera den miljöpåverkan som översiktsplanen ger upphov till. Åtgärderna formuleras i enlighet med beskrivningarna av planens betydande miljöpåverkan på en generell nivå.

- Den kemiska och ekologiska grund- och ytvattenstatusen i kommunens sjöar och vattendrag bör kontinuerligt följas upp och dokumenteras. Kommunen bör eftersträva att samtliga miljökvalitetsnormer uppnås till senast 2027.
- I kommande planering bör kommunen arbeta med att i så stor utsträckning som möjligt förebygga negativ miljöpåverkan i samband med såväl förtätning som nybyggnad i kommunens tätorter. Oundviklig miljöpåverkan som kan antas medföra betydande konsekvenser bör noggrant dokumenteras och följas upp.
- Innan arbete med utveckling av Jönköpingsbanan påbörjas bör konsekvenser för miljön utredas noggrant och genomgående. Fokus bör ligga på att undersöka det nya triangelspåret omgivningspåverkan med extra fokus på buller.
- Innan arbete med färdigställande av Södra vägen påbörjas bör konsekvenser för miljön utredas noggrant och genomgående. Vid en mer ingående undersökning av den planerade vägens miljöpåverkan bör fokus ligga på att kartlägga vägens omgivningspåverkan i form av buller-, ljus- och luftföroreningar samt påverkan av landskapsbilden. I den fortsatta planprocessen bör förväntad miljöpåverkan från vägen grundligt dokumenteras och följas upp.

ÖVERSIKTSPLAN 2020 - MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

- Innan arbete med förbättring av väg 836 påbörjas bör konsekvenser för miljön i anslutning till vägen utredas noggrant och genomgående. I den fortsatta planprocessen bör förväntad miljöpåverkan från vägen grundligt dokumenteras och följas upp.
- Innan arbete med förbättring av vägarna 817/836 samt väg 953 påbörjas bör konsekvenser för miljön i anslutning till vägarna utredas noggrant och genomgående. I den fortsatta planprocessen bör förväntad miljöpåverkan från vägarna grundligt dokumenteras och följas upp.
- Innan arbete med ny väg mellan Grims-
torp och Bodafors (väg 834) påbörjas bör konsekvenser för miljön utredas noggrant och genomgående. Vid en mer ingående undersökning av den planerade vägens miljöpåverkan bör fokus ligga på att kartlägga vägens omgivningspåverkan i form av buller-, ljus- och luftföroreningar samt påverkan av landskapsbilden. I den fortsatta planprocessen bör förväntad miljöpåverkan från vägen grundligt dokumenteras och följas upp.
- Innan arbete med förbättring av väg 826 påbörjas bör konsekvenserna för miljön i anslutning till vägen utredas noggrant och genomgående. I den fortsatta planprocessen bör förväntad miljöpåverkan från vägen grundligt dokumenteras och följas upp.
- I samband med utredning av en eventuell vindkraftsetablering i Fallaområdet bör särskilt fokus läggas vid att utreda konsekvenserna för miljön samt vindkraftsverkens förväntade omgivningspåverkan. Fallamossekomplexet har flera höga naturvärden och det är av stor vikt att dessa inte tar skada i samband med en eventuell vindkraftsetablering i området. I händelse av att området exploateras för vindkraftsändamål bör miljöpåverkan noggrant dokumenteras och följas upp.
- Vid de tillfällen då avvattning av ett våtmarksområde behöver ske bör detta föregås av en utredning angående påverkan på den aktuella våtmarkens naturvärden. Den miljöpåverkan som uppstår i samband med avvattning av ett våtmarksområde bör noggrant dokumenteras och följas upp.
- Eventuell exploatering inom riksintresseområde för vindbruk bör föregås av en utredning angående den nya bebyggelsens påverkan på miljön. Den miljöpåverkan som eventuellt ändå uppstår i samband med en exploatering bör noggrant dokumenteras och följas upp.

ICKE-TEKNISK SAMMANFATTNING

Under denna rubrik beskrivs miljökonsekvensbeskrivningens innehåll i korthet.

En miljökonsekvensbeskrivning är ett verktyg som används för att kartlägga den samlade miljöpåverkan som en översiktsplan medför. Miljökonsekvensbeskrivningen bidrar även med en helhetssyn över översiktsplanens ställningstaganden och utpekanden ur ett konsekvens- och påverkansperspektiv. Ett avgränsningssamråd hölls den 20 mars 2020 med länsstyrelsen i Jönköpings län. Vid detta avgränsningssamråd klargjordes det vilka frågor som ska hanteras i miljökonsekvensbeskrivningen. De frågor som analysen av betydande miljöpåverkan har avgränsats till är:

- Tätortsutveckling
- Jordbruksmark
- Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)
- Infrastruktur
- Klimatförändringar

Miljökonsekvensbeskrivningen redogör för de konsekvenser som genomförandet av översiktsplanens skulle få.

Konsekvensanalysen sker huvudsakligen utifrån de tre hållbarhetsaspekterna (ekologisk, ekonomisk och social). I miljökonsekvensbeskrivningen redovisas även ett så kallat nollalternativ, det vill säga ett alternativ som visar utvecklingen med utgångspunkt i ett scenario där översiktsplanen inte genomförs. Ett genomförande av nollalternativet skulle innebära att planering fortsatt sker utefter den befintliga översiktsplanen från 2012. Nollalternativet redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen i syfte att utgöra ett trovärdigt och realistiskt alternativ till den utveckling som föreslås i översiktsplanen.

BEDÖMNINGSMATRIS STÄLLNINGSTAGANDEN

Ställningstagande ÖP		Sociala konsekvenser	Ekonomiska konsekvenser	Ekologiska konsekvenser
Tätorterna bör utvecklas genom förtätning samt nybyggnad i anslutning till befintlig bebyggelse.				
Inom tätorternas expansionsområden är utgångspunkten att kommunen ska pröva exploateringsintressen med detaljplan.				
Bebyggelsemiljöer ska hålla en hög standard med god arkitektur anpassad till platsen och med hänsyn till ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.				
I tätorterna ska en blandning av bostadstyper och upplåtelseformer eftersträvas.				
Anpassning ska ske till omgivande landskap och lokal tradition. En bra placering är många gånger i skarven mellan olika markslag, eller i anslutning till befintlig bebyggelse. Hänsyn ska tas till fornlämningar, kultur och naturvärden samt jord- och skogsbrukets intressen.				
Vid planering och byggnation ska målsättningen vara att skapa miljöer som uppmuntrar till möten mellan människor.				
I tätorterna ska en blandning av verksamheter och boendeformer eftersträvas.				
Kommunen ska arbeta för att skapa möjligheter att använda flera alternativa kommunikationssätt. Bra förutsättningar för gång- och cykel ska alltid prioriteras vid utbyggnader.				
Vid utformningen av det offentliga rummet ska särskilt hänsyn tas till att en säker och trygg miljö skapas för alla människor, varför flera grupper av människor ska inbjudas till dialog i samhällsbyggnadsprocessen.				
Kommunen ska arbeta för en god tillgång till grönområden med höga och kvalitéer i alla tätorter.				
Grönytor i nya exploateringsområden ska möjliggöra rekreation.				
Variation ska uppnås i anläggande och utveckling av rekreationsområde. Rekreationsområden som är mångfunktionella bjuder in fler grupper av människor bidrar till bättre integration.				
God tillgänglighet för människor med olika funktionsvariationer ska tillämpas i alla delar av samhällsbyggnadsprocessen, främst fysisk planering och bygglov samt planering och projektering av allmän plats (torg, parker med mera)				
Kommunen ska ta hänsyn till tillgänglighet i form av närhet vid lokalisering av kommunala servicefunktioner och anläggningar.				
Täktverksamhet ska behandlas restriktivt med hänsyn till natur- och kulturvärden samt störningar och risker.				
Riksintresseområdena för ämnen och mineral ska skyddas mot annan exploatering.				
Grus-, berg- och torvtäkter ska exploateras på ett sådant sätt att ett betryggande växt- och jordtäckte återställs/bibehålls som skydd över högsta grundvattennivån.				
Förbättring av järnvägen Nässjö-Jönköping med möjlighet att köra vidare direkt på Södra stambanan.				
Slutföra ringleden runt Nässjö stad genom färdigställande av Södra vägen.				
Förbättring av väg 836 mellan Nässjö-Malmbäck-Ödestugu.				
Förbättring av väg 817/836 mot Vaggeryd och väg 953 mot Solberga och vidare förbindelse mot riksväg 32.				
Ny väg mellan Grimstorp och Bodafors (väg 834), delen Strömsberg-Grimstorp.				
Förbättring av väg 826, Bodafors-Sjövik.				
Åtgärder får inte genomföras som innebär att möjligheten att använda de utpekade riksintressena för väg, järnväg, stationer och terminaler påtagligt försvåras.				
Kommunens trafikstrategi ska följas vid åtgärder i trafiksystemet.				
Kommunen ska verka för att riksintresseområdena bibehålls och stärks.				
Kommunens bedömning är att vindbruket har företräde i Fallaområdet då det redan i dagsläget är stort till följd av flera vägar och flygbuller från Hagshult flygfält.				
För ingrepp i övriga våtmarksområden ska eventuell avvattnning för torvtäkt göras med stor omtanke om yt- och grundvattenmiljön.				
Hänsyn ska tas till våtmarkens positiva fördröjningseffekter på vattenavrinningen detta i enlighet med miljömålet myllrande våtmarker.				
Täktverksamhet ska undvikas inom områden med övriga naturvärden, se karta på sida. Kommunens naturvårdsprogram ger ytterligare riktlinjer.				
Kommunen ska verka för att länsstyrelsens pågående plan för kalkning av vatten och vattendrag i Nässjö kommun behålls				
Kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer är utpekade och värderade i kommunens kulturmiljöprogram. Dessa objekt ska särskilt värnas i samband med planläggning, bygglov och tillsyn med utgångspunkt från den klassning som är utförd.				
I syfte att skydda historiskt värdefull bebyggelse ska kommunen vid behov upprätta områdesbestämmelser för begränsade områden. Eventuella områdesbestämmelser kan innebära höjd bygglovsplikt och eventuell marklovsplikt.				

Bedömning enl. färg

Negativ miljöpåverkan

Neutral miljöpåverkan

Positiv miljöpåverkan

Byggnation på jordbruksmark ska undvikas.				
Nyttan med exploatering ska vägas mot värdet av den odlingsbara jorden, betesmarken samt skogsnäringen.				
Nya byggnader ska i första hand lokaliseras i anslutning till befintlig bebyggelse.				
Mark som föreslås tas i anspråk och som ligger i anslutning till jordbruksmark ska bedömas utifrån dess framtida potentiella brukningsvärde.				
Följande kriterier ska beaktas i ärenden om bygglov eller förhandsbesked som innebär att jordbruksmark exploateras: - Jordbruksmarkens värde på den aktuella platsen. - Kan exploateringen tillgodoses på ett tillfredställande sätt med en alternativ placering. - Kan den exploaterade jordbruksmarken ersättas/återskapas inom närområdet				
Inom riksintresse för vindbruk bör ny bebyggelse för bostads- och fritidsändamål lokaliseras i närheten av befintlig bebyggelse, så att förutsättningarna att använda området för vindbruk inte påtagligt försvåras.				
Vid placering och utformning av byggnader ska förutsättningarna för solenergi beaktas.				
Småskalig vattenkraft är positivt om den placeras och utformas med hänsyn till natur- och kulturvärden.				
Vid lokalisering och utformning av bebyggelse ska hänsyn tas till aktuell insatstid				
Risken för översvämning ska beaktas i planeringen.				
Varje nyetablering skall prövas utifrån befintliga och framtida risker. Nyetablering av daghem, skola, äldreboende och liknande inom områden med förhöjda risker bör inte tillkomma.				
Lokalisering av verksamhet som innebär risk för omgivningen måste ske med hänsyn till befintlig infrastruktur och omgivande verksamheter.				
Särskild hänsyn ska tas till risker med transport av farligt gods vid lokalisering av bebyggelse. Inom 150 meter från transportled för farligt gods bör risksituationen bedömas vid planering av ny bebyggelse samt i de flesta fall vid ändring av markanvändningen.				
Kommunen ska verka för att de av länsstyrelsen prioriterade förorenade områdena ska undersökas vidare och att lämpliga åtgärder ska vidtas.				
Ny bebyggelse i närheten av Boda avfallsanläggning ska lokaliseras med hänsyn till de skyddsavstånd som behövs mellan verksamheten och till exempel bostäder.				
Risken för negativ miljöpåverkan från nedlagda deponier ska minskas.				
Byggnation i högriskområden för markradon ska i möjligaste mån undvikas.				
Vid bygglovsprövning bör kommunen arbeta för att riktvärdet för radon i inomhusluft inte överskrids.				
Kommunen ska vid bygglovgivning och detaljplanering bevaka att gällande riktvärden för buller uppfylls.				
Sträva efter att utforma eller placera ny kraftledning och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.				
Undvik att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.				
Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer. Vid nyexploatering bör av försiktighetsskäl nivå 0,4 mikrotesla inte stadigvarande överskridas.				
Kommunen förordar att elledningar grävs ner där så är möjligt. Både för att det ger mindre magnetfält och för att marktäckningen är mindre. Elledningar bör samlokaliseras där så är möjligt.				
Omgivningsstörande verksamheter bör undvikas inom ostörda områden				
Nässjö kommun ska genom att skapa underlag för fiberinfrastruktur aktivt arbeta för att alla kommunmedborgare ska ha tillgång till bredband.				
Inom det bullerstörda området intill skjutfältet ska buller särskilt prövas i samband med bygglovsprövningen och samråd ske med försvarsmakten.				
Inom det hinderfria området till Hagshults flygplats ska i samband med bygglovsprövning samråd ske med försvaret gällande höga byggnadsprojekt som master och vindkraftverk.				
Kommunen ska alltid vid bygglovgivning och detaljplanläggning ta hänsyn till risk för översvämning vad gäller byggnadsplacering, höjdläge och byggt teknik samt tomtplatsens och tillfartsvägens egenskaper.				
Särskild uppmärksamhet ska gälla inom de på karta redovisade områdena som återfinns i planeringsunderlaget samt de sjöar som påvisar risk för hög eroderbarhet.				
Inom de på kartan utpekade områden ska restriktivitet råda vid detaljplanläggning och bygglovprövning.				
I alla delar av samhällsbygget ska lämplig dagvattenhantering tas upp och utredas.				
Inför en ny detaljplan ska alltid behovet av särskild dagvattenutredning och skyfallskartering analyseras.				
Dagvattenfrågorna ska hanteras så att översvämningens risker och föroreningsrisker minskas. Planering ska ske med hänsyn till ökade flöden med anledning av förändrat klimat.				
Vid försäljning av mark för större exploateringsåtgärder ska behovet av ytor för dagvattenhantering beaktas.				
Några nya direktutsläpp av dagvatten till recipient får inte ske.				
Vid nyexploatering ska det första alternativet vara att lokalt omhänderta dagvattnet nära området. Det ska eftersträvas att omgivningspåverkan från området inte ökar nämnvärt genom exploateringen.				
Vid planering av nya områden ska tillräckliga ytor avsättas för dagvattenhantering och andel hårdgjord yta/exploateringsgrad ska anpassas efter dagvattenförutsättningarna och risker i samband med skyfall.				
Dagvattensystemen ska utformas så att så stor del av föroreningarna som möjligt kan avskiljas undervattnets väg till recipient.				

Dagvatten ska användas som en resurs i tätorternas utveckling. Dagvattenanläggningar bör utformas så att biologiska, estetiska och sociala värden främjas.				
Utemiljöer där grupper särskilt känsliga för effekter av värmeböljor (barn, sjuka och äldre) vistas ska till största del bestå av grönyta med träd eller annat som möjliggör skuggning.				
Kommunen ska i arbetet med fördjupade översiktsplaner ta fram en plan för grön och blå infrastruktur.				
Inför en ny detaljplan ska alltid behovet av grönska och oexploaterade ytor beaktas. Det är viktigt att i planering och bygglov säkerställa behovet av grönområden/friytor och gröna korridorer/spridningsmöjligheter för växter och djur. Det bidrar till biologisk mångfald, estetiska/ upplevelsemässiga värden och ekosystemtjänster.				
Skolors tillgång till närliggande grönytor ska särskilt värnas.				
Vid lokalisering av bebyggelse, ska hänsyn tas till respektive områdes framtida klimatförutsättningar enligt länsstyrelsens klimatscenarier.				
Kommunen ska verka för att de mål och åtgärder som finns i den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur uppfylls.				

ÖVERSIKTSPLAN 2020 - MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

NÄSSJÖ KOMMUN

571 80 Nässjö

0380-51 80 00 (växel)

0731-23 21 60 (sms)

kommunstyrelsen@nassjo.se

www.nassjo.se